

Vietnamese Tiếng Việt

elevate.science

A

- abiotic factor | yếu tố vô sinh** Phần không có sự sống trong môi trường của một sinh vật.
- abrasion | sự mài mòn** Khi một hòn đá bị mòn đi bởi các mảnh đá nhỏ khác cuốn theo trong nước, băng, hoặc gió.
- absolute age | tuổi tuyệt đối** Tuổi của một hòn đá tương ứng với số năm từ khi hòn đá đó được hình thành.
- absolute brightness | độ sáng tuyệt đối** Độ sáng của một ngôi sao giống như được trông thấy từ một khoảng cách chuẩn từ mặt đất.
- absolute zero | không độ tuyệt đối** Nhiệt độ tại điểm mà không còn chút năng lượng nào có thể lấy ra từ một vật chất.
- absorption | sự hấp thụ** 1. Một tiến trình làm cho các phân tử dinh dưỡng đi xuyên qua thành của hệ thống tiêu hoá để vào máu. 2. Một tiến trình làm cho một vật nhận (hoặc hấp thụ) ánh sáng vào.
- abyssal plain | đồng bằng biển thẳm** Vùng gần như bằng phẳng trong lòng biển sâu.
- acceleration | gia tốc** Tỷ lệ mà vận tốc thay đổi.
- acid | axit** Một chất có vị chua, phản ứng với kim loại và cacbonat; làm đổi màu giấy quỳ xanh nhạt thành đỏ.
- acid rain | mưa axit** Mưa hoặc một dạng ngưng tụ nào khác mang nhiều tính axit hơn bình thường, được tạo ra bởi việc thải xả ra không khí các phân tử điôxít lưu huỳnh và ôxít nitơ.
- activation energy | năng lượng kích hoạt** Năng lượng tối thiểu cần thiết để bắt đầu một phản ứng hoá học.
- active immunity | miễn dịch chủ động** Sự miễn dịch xuất hiện khi hệ miễn dịch trong cơ thể của một người sản xuất ra các kháng thể để chống lại mầm bệnh.
- active transport | vận chuyển chủ động** Hình thức vận chuyển các chất xuyên màng của một tế bào bằng năng lượng của tế bào.
- adaptation | đặc điểm thích ứng** Một hành vi hoặc một đặc tính vật lý nào đó được kế thừa từ thế hệ trước, giúp cho một sinh vật tồn tại và sinh sản trong môi trường mà sinh vật đó đang sống.
- aerospace engineering | kỹ thuật hàng không** Ngành kỹ thuật gồm có thiết kế, lắp đặt, và thử máy bay và phi thuyền.
- air mass | khối khí** Một khối khí (cụm không khí) rất lớn có cùng nhiệt độ, độ ẩm, và áp suất giống nhau tại một độ cao nhất định.
- air pressure | áp suất không khí** Áp suất được tạo ra bởi trọng lượng của một cột không khí đè lên một diện tích.
- allele | alen** Một dạng khác của gen.
- alloy | hợp kim** Một hỗn hợp của hai nguyên tố hoặc nhiều hơn, ít nhất có một nguyên tố trong hỗn hợp đó là kim loại.
- alluvial fan | quạt bồi tích** Một lớp đọng trầm tích (cát, sạn, bùn) rộng và dốc được hình thành tại chân núi nơi dòng suối chảy ra.
- alpha particle | hạt alpha** Là hạt được tạo ra bởi hai hạt proton và hai hạt neutron trong quá trình phân rã phóng xạ (còn được gọi là phân rã hạt nhân).
- alternating current | dòng điện xoay chiều** Dòng điện có các hạt điện tích chuyển động tới lui trong một mạch điện.
- alveoli | phế nang** Các túi nhỏ của mô phổi có chức năng chuyên biệt là trao đổi chất khí giữa không khí và máu.
- amniotic egg | trứng có màng ối** Một quả trứng có vỏ cứng bên ngoài và vỏ màng bên trong để giữ ẩm cho phôi; một đặc điểm nổi bật thường thấy ở loài bò sát, chim, và các loài thú đẻ trứng để thích ứng với việc sống trên cạn.

amniotic sac | túi ối Một túi chứa đầy chất lỏng để giữ ấm và bảo vệ phôi hoặc bào thai đang phát triển trong tử cung.

amorphous solid | chất rắn vô định hình Một chất rắn hình thành bởi nhiều hạt, và các hạt đó không được sắp xếp theo một dạng thứ tự nào.

amphibian | động vật lưỡng cư Một loại động vật có xương sống, thân nhiệt thay đổi theo nhiệt độ môi trường, và lúc nhỏ thì sống dưới nước và lúc trưởng thành thì sống trên cạn.

amplitude | biên độ 1. Chiều cao của sóng ngang đo từ tâm (đường chia đôi giữa đỉnh và bụng) đến đỉnh sóng hoặc bụng sóng. 2. Khoảng cách tối đa mà các hạt trong một môi trường chuyển động từ vị trí nghỉ ban đầu đến vị trí nghỉ sau cùng khi một gợn sóng dọc di chuyển qua môi trường đó.

amplitude modulation | điều biên độ Một phương pháp truyền tín hiệu bằng cách thay đổi biên độ sóng vô tuyến.

angiosperm | thực vật hạt kín Một loại thực vật có hoa tạo ra hạt được bảo vệ bên trong quả.

anomalous data | dữ liệu bất thường Loại dữ liệu không khớp với các dữ liệu khác trong một tập hợp dữ liệu.

antibiotic resistance | kháng thuốc kháng sinh Khả năng của vi khuẩn chịu đựng được tác động của thuốc kháng sinh.

antibody | kháng thể Một loại đạm được tiết ra bởi tế bào B trong hệ miễn dịch để tiêu diệt các mầm bệnh.

anticyclone | vùng xoáy nghịch Một trung tâm áp suất cao của không khí khô.

antigen | kháng nguyên Một phần tử mà hệ miễn dịch hoặc coi là một phần của cơ thể, hoặc coi là từ bên ngoài xâm nhập vào.

anus | hậu môn Lỗ ngay đầu cuối của hệ tiêu hóa một sinh vật (được gọi là trực tràng trong cơ thể người), qua đó chất thải được đưa ra khỏi cơ thể.

aorta | động mạch chủ Động mạch to nhất trong cơ thể; nhận máu từ tâm thất trái.

apparent brightness | độ sáng biểu kiến Độ sáng của một ngôi sao được trông thấy từ trái đất.

aquifer | tầng ngậm nước Một lớp đá hoặc trầm tích dưới mặt đất có chứa nước.

artery | động mạch Mạch máu dẫn máu từ tim đến các bộ phận khác.

artesian well | giếng tự phun Giếng có nước dâng lên vì áp lực trong tầng ngậm nước

artificial selection | Chọn lọc nhân tạo Quá trình mà con người chỉ gây giống các sinh vật với những đặc điểm mong muốn để tạo ra thế hệ tiếp theo; chọn giống.

arthropod | động vật có chân đốt Loại động vật không xương sống, có bộ xương ngoài, cơ thể phân đoạn, và các bộ phận nằm ngoài cơ thể cũng đều có đốt.

asexual reproduction | sinh sản vô tính Quá trình sinh sản chỉ có một cá thể “cha mẹ” sinh ra con giống hệt về mặt gen với cá thể đó.

asteroid | tiểu hành tinh Là một trong những thiên thạch di chuyển quanh mặt trời, vì quá nhỏ và số lượng quá đông nên không được gọi là hành tinh.

asthenosphere | quyển mềm Tầng mềm của lớp phủ, nổi lên tầng mềm này là tầng thạch quyển.

astronomical unit | đơn vị thiên văn Là đơn vị đo khoảng cách trung bình từ trái đất đến mặt trời, khoảng 150 triệu kilô mét.

atherosclerosis | xơ vữa động mạch Là tình trạng thành động mạch bị dày lên do mỡ đóng.

atmosphere | khí quyển Một lớp khí tương đối mỏng tạo thành tầng ngoài cùng của trái đất.

atom | nguyên tử Hạt cơ bản, và từ đó tất cả các nguyên tố được cấu thành; hạt nhỏ nhất của một nguyên tố mang đặc tính của nguyên tố đó.

atomic mass | nguyên tử lượng Khối lượng trung bình của tất cả các đồng vị của một nguyên tố.

atomic number | nguyên tử số Số lượng proton trong hạt nhân của một nguyên tử.

atrium | tâm nhĩ Buồng trên của tim, là nơi nhận máu từ khắp cơ thể.

autonomic nervous system | hệ thần kinh tự trị Nhóm dây thần kinh trong hệ thần kinh ngoại biên điều khiển các hoạt động vô thức.

autotroph | sinh vật tự dưỡng Một sinh vật có thể hấp thụ năng lượng từ ánh sáng hay hóa chất để dùng vào việc tự sản xuất thức ăn cho mình.

auxin | auxin Hoóc môn kích thích tốc độ tăng trưởng của tế bào thực vật và điều khiển việc thực vật phản ứng với ánh sáng.

axis | trục quay Một đường tưởng tượng xuyên qua tâm của trái đất và hai cực bắc nam, trái đất quay xung quanh trục này.

axon | sợi trục Bộ phận trông giống sợi chỉ mọc ra từ thân neuron, có chức năng truyền xung thần kinh ra từ thân tế bào.

B

- B cell | tế bào B** Một tế bào bạch huyết sản xuất các protein giúp tiêu diệt mầm bệnh.
- Bacteria | vi khuẩn** Sinh vật đơn bào không có nhân; loại sinh vật nhân sơ.
- basalt | đá bazan** Loại đá macma màu xám đen, nặng đặc, có bề mặt mịn, được tìm thấy ở vỏ đại dương.
- base | bazơ** Một chất có vị đắng, sờ vào có cảm giác nhót, đổi giấy quỳ từ màu tím sang màu xanh.
- batholith | đá batholith** Một mảng đá lớn được hình thành khi một dung thể macma to đông nguội trong lớp vỏ quả đất.
- bedrock | đá gốc** Đá tạo thành vỏ trái đất; cũng là tầng đá cứng nằm dưới lớp đất.
- benthos | sinh vật đáy** Các sinh vật sống ở đáy đại dương hay đáy các vùng nước khác.
- beta particle | hạt beta** Một hạt điện tử di chuyển tốc độ cao được phát ra dưới dạng phóng xạ hạt nhân.
- big bang | vụ nổ lớn** Vụ nổ đầu tiên dẫn đến việc hình thành và sự giãn nở của vũ trụ.
- bilateral symmetry | tính đối xứng hai bên** Hình dạng cơ thể có thể được chia đôi bằng một đường thẳng tưởng tượng thành hai bên phải trái là những hình ảnh phản chiếu với nhau.
- bile | mật** Một chất do gan tiết ra để làm tiêu các hạt mỡ nhỏ.
- binary fission | phân đôi** Một dạng sinh sản vô tính, trong đó một tế bào được chia đôi thành hai tế bào giống hệt nhau.
- binary star | sao đôi** Một hệ thống sao có hai ngôi sao.
- binomial nomenclature | hệ danh pháp tên kép** Hệ thống phân loại theo đó mỗi loại sinh vật được chỉ định một tên khoa học riêng biệt gồm hai phần để chỉ chi và loài.
- biodiversity | sự đa dạng sinh học** Tổng số các loài khác nhau trên trái đất, gồm cả trên cạn, dưới nước, và trên không.
- bioengineering | kỹ thuật sinh học** Là một ngành kỹ thuật áp dụng các nguyên tắc kỹ thuật vào lĩnh vực sinh học và y học.
- biogeography | địa lý sinh vật học** Ngành nghiên cứu về nơi sống và sự bắt nguồn của các loài sinh vật.
- biomass fuel | nhiên liệu sinh khối** Nhiên liệu làm từ sinh vật.
- biome | quần xã sinh vật** Một tập hợp các hệ sinh thái có chung khí hậu và các sinh vật giống nhau.
- biosphere | sinh quyển** Những nơi trên quả đất có các sinh vật sinh sống.
- biotic factor | yếu tố sinh học** Một phần đang sống hoặc sống một phần trong một môi trường sống của sinh vật.
- birth rate | tỷ lệ sinh sản** Con số sinh sản trên 1,000 cá thể trong một khoảng thời gian nhất định.
- black hole | hố đen** Một vật có lực hấp dẫn quá mạnh đến mức không một thứ gì, kể cả ánh sáng, có thể thoát nổi.
- boiling point | nhiệt độ sôi** Nhiệt độ làm một chất chuyển từ thể lỏng sang thể khí; nhiệt độ ngưng tụ cũng giống như thế, là nhiệt độ chuyển từ thể khí sang thể lỏng.
- boreal forest | rừng phương bắc** Rừng rậm cây thường xanh nằm ở những vùng phía trên của Bắc bán cầu.
- Boyle's law | định luật Boyle** Nguyên lý mô tả mối tương quan giữa áp suất và thể tích của một chất khí khi nhiệt độ không đổi.
- brain | não bộ** 1. Một tập hợp các tế bào thần kinh được sắp xếp trật tự trong đầu của một động vật theo kiểu đối xứng hai bên. 2. Một phần của hệ thần kinh trung ương nằm trong hộp sọ và điều khiển hầu hết các chức năng của cơ thể.
- brain stem | thân não** Phần não nằm giữa tiểu não và tủy sống, có chức năng điều khiển các hoạt động không tự chủ.
- bronchi | phế quản** Các ống dẫn không khí vào phổi.
- bronchitis | viêm phế quản** Tình trạng sưng tấy ở ống thở, khiến các ống vốn nhỏ này lại trở nên hẹp hơn bình thường và có thể bị nghẹt bởi chất nhầy.
- budding | nảy chồi** Một dạng sinh sản vô tính, trong đó một sinh vật mới nảy sinh ra từ thân của sinh vật mẹ.

C

- caldera | lòng miệng núi lửa** Hố to trên đỉnh núi lửa được tạo thành khi nóc buồng chứa macma sụp xuống.
- cambium | thượng tầng** Lớp tế bào trong thực vật tạo ra các tế bào libe và tế bào gỗ.
- canopy | tầng tán** Tầng lá cây tạo thành nóc che bởi những cây cao trong rừng mưa.

capillary | mao mạch Loại mạch máu cực nhỏ và là nơi trao đổi các chất giữa máu và tế bào cơ thể.

captive breeding | sinh sản nuôi nhốt Việc phối giống các động vật nuôi trong sở thú hoặc khu bảo tồn động vật hoang dã.

carbohydrate | hidrat cacbon Một hợp chất hữu cơ chứa nhiều năng lượng, như đường hoặc tinh bột, được cấu thành bởi các nguyên tố cacbon, hydro, và oxy.

carbon film | màng cacbon Một loại hóa thạch; đó là một màng cacbon cực mỏng bao phủ đá.

carbon monoxide | monoxit cacbon Một chất khí không màu, không mùi được thải ra khi các chất liệu được đốt cháy - bao gồm thuốc lá.

carcinogen | chất gây ung thư Một chất liệu hoặc một tác nhân trong môi trường có thể gây ung thư.

cardiac muscle | cơ tim Loại cơ không chú ý chỉ được tìm thấy ở tim.

cardiovascular System | hệ tim mạch Hệ thống cơ thể bao gồm tim, mạch máu và máu; còn được gọi là hệ tuần hoàn.

carrier | thể mang Người mang trong người một alen lặn và một alen trội đối với cùng một tính trạng.

carrying capacity | sức chứa Số lượng sinh vật nhiều nhất mà một môi trường nào đó có thể chứa được.

cartilage | sụn Loại mô liên kết dẻo hơn xương, có chức năng bảo vệ hai đầu xương khỏi bị chà xát vào nhau.

cast | hóa thạch khuôn trong Một loại hóa thạch là một bản sao ba chiều của một sinh vật, được hình thành khi khoáng chất thấm dần vào khuôn.

catalyst | chất xúc tác Một loại vật liệu làm tăng tốc độ phản ứng bằng cách hạ thấp năng lượng kích hoạt.

cell | tế bào Đơn vị cấu trúc và chức năng cơ bản của sinh vật sống.

cell cycle | chu kỳ tế bào Một chuỗi sự kiện trong đó một tế bào tăng trưởng, chuẩn bị phân chia, và chia ra thành hai tế bào con.

cell membrane | màng tế bào Lớp ngăn dẻo, mỏng bao quanh một tế bào và kiểm soát những chất liệu nào được ra hoặc vào tế bào đó.

cell theory | học thuyết tế bào Một sự giải thích được công nhận về mối tương quan giữa tế bào và sinh vật.

cell wall | vách tế bào Lớp bảo vệ cứng bao quanh tế bào trong thực vật và một số sinh vật khác.

cellular respiration | hô hấp tế bào Tiến trình phóng thích năng lượng khi ôxy và glucose trải qua một chuỗi phản ứng hóa học phức tạp bên trong các tế bào.

Celsius scale | thang đo độ C Thang nhiệt độ có độ đông là 0°C và độ sôi là 100°C.

cementation | sự gắn kết Tiến trình mà trong đó các chất khoáng đã hòa tan kết tinh lại và làm dính các hạt nhỏ trầm tích thành một khối.

Central nervous System | hệ thần kinh trung ương Một phần của hệ thần kinh, bao gồm não bộ và tủy sống.

centripetal force | lực hướng tâm Lực giữ cho một vật chuyển động theo vòng tròn.

cerebellum | tiểu não Phần não phối hợp các động tác cơ bắp và giúp giữ thăng bằng.

cerebrum | đại não Phần của não giải mã những thông tin nhận được từ các giác quan, điều khiển cử động, và xử lý những quá trình trí tuệ phức tạp.

Charles's law | định luật Charles Nguyên lý mô tả mối tương quan giữa nhiệt độ và thể tích của một chất khí có áp suất không đổi.

chemical bond | liên kết hóa học Lực hấp dẫn gắn chặt hai nguyên tử lại với nhau.

chemical change | biến đổi hóa học Một sự biến đổi trong đó một hay nhiều chất kết hợp hoặc tách ra thành một chất mới.

chemical energy | năng lượng hóa học Một dạng thế năng chứa trong các liên kết hóa học giữa các nguyên tử.

chemical engineering | kỹ thuật hóa học Một ngành kỹ thuật liên quan đến việc biến các hóa chất thành các sản phẩm hữu dụng.

chemical property | đặc tính hóa học Đặc điểm của một chất nói lên tính năng của chất đó có thể biến thành chất khác.

chemical reaction | phản ứng hóa học Một tiến trình biến những chất thành những chất mới mang các đặc tính hóa học khác.

chemical rock | đá trầm tích hóa học Là đá trầm tích khi những dung dịch khoáng chất kết tinh tạo thành.

chemical symbol | ký hiệu hóa học Viết tắt một hoặc hai chữ cái cho một nguyên tố.

chemical weathering | phong hóa hóa học Quá trình phân rã của đá qua những biến đổi hóa học.

chemistry | hóa học Môn học về những đặc tính của vật chất và cách biến đổi của chúng.

- chemotherapy | hóa trị** Việc sử dụng thuốc để điều trị các bệnh như ung thư.
- chlorofluorocarbons | khí CFC** Khí nhân tạo chứa clo và flo (còn được gọi là CFC) là nguyên nhân chính làm kiệt giảm tầng ôzôn.
- chlorophyll | chất diệp lục** Sắc tố quang hợp màu xanh lục được tìm thấy trong hạt diệp lục của thực vật, tảo, và một số loại vi khuẩn.
- chloroplast | lục lạp** Một chất hữu cơ trong tế bào thực vật và một số sinh vật khác tiếp nhận năng lượng từ ánh sáng mặt trời và biến đổi nó thành một dạng năng lượng mà các tế bào có thể sử dụng trong quá trình sản xuất thức ăn.
- chordate | động vật có dây sống** Động vật có dây nguyên sống, tủy sống và túi hầu vào một lúc nào đó trong đời sống.
- chromatid | thanh nhiễm sắc** Cấu trúc được hình thành khi một nhiễm sắc thể phân chia trong quá trình phân bào.
- chromosome | nhiễm sắc thể** Cấu trúc nhân sợi trong nhân tế bào chứa ADN được di truyền từ thế hệ này sang thế hệ sau.
- chromosphere | quyển sắc** Tầng giữa của khí quyển mặt trời.
- cilia | tiêm mao** Những sợi rất nhỏ, giống như những sợi lông, mọc quanh bên ngoài tế bào và chuyển động theo kiểu gợn sóng.
- cinder cone | chóp đá bọt** Đồi hoặc núi nhỏ có dốc đứng, có hình chóp nón, và được tạo thành bởi bụi tro, xỉ, và bom núi lửa nằm thành đồng quanh miệng núi lửa.
- circadian rhythm | nhịp ngày đêm** Một chu kỳ hành vi diễn ra trong khoảng một ngày.
- circulatory system | hệ tuần hoàn** Một hệ thống cơ quan vận chuyển các chất cần thiết đến tế bào và thải ra các chất thải.
- cirrus | mây ti** Những cụm mây mỏng, trông giống như lông chim do các tinh thể nước đá tạo thành, hình thành ở trên các tầng cao.
- civil engineering | kỹ thuật công chánh** Một ngành kỹ thuật gồm có thiết kế và xây dựng cầu, đường, và nhà cửa.
- classification | sự phân loại** Quá trình nhóm các vật dựa trên sự tương đồng của chúng.
- clastic rock | đá mảnh vụn** Một loại đá trầm tích hình thành khi những mảnh đá vụn được nén chặt dưới một áp lực cao.
- clear-cutting | chặt trắng** Quá trình đốn cùng lúc tất cả các cây trong một khu vực.
- cleavage | dạng cắt khai** Tính chất của các khoáng vật có thể dễ tách ra theo đường mặt cắt khai.
- climate | khí hậu** Các điều kiện trung bình hàng năm về nhiệt độ, lượng mưa, gió và mây trong một khu vực.
- clone | dòng vô tính** Sinh vật có gen giống hệt với sinh vật dùng để nhân giống.
- closed circulatory System | hệ tuần hoàn kín** Một hệ tuần hoàn có máu lưu chuyển chỉ trong giới hạn của mạng lưới kết nối các ống mạch và tim.
- closed System | hệ thống kín** Một hệ thống không có vật chất nào được nhập vào hoặc thoát ra.
- cnidarian | động vật ruột khoang** Một loài động vật không xương sống, có thân thể hình dạng đối xứng xuyên tâm, sử dụng các tế bào gây đau nhức để bắt mồi và tự vệ.
- coastline | bờ biển** Một đường tạo thành ranh giới giữa đất liền với đại dương hoặc hồ.
- cochlea | ốc tai** Khoang chứa chất lỏng trong đó tai có hình vỏ ốc và được nối thẳng với các tế bào thụ thể có chức năng tiếp thu âm thanh.
- codominance | tính đồng trội** Hiện tượng cả hai alen của một gen được biểu hiện bằng nhau.
- coefficient | hệ số** Số đứng trước một công thức hóa học trong một phương trình là số phân tử hoặc nguyên tử của từng chất phản ứng và sản phẩm cho ra trong cuộc phản ứng.
- coevolution | đồng tiến hóa** Quá trình mà hai loài tiến hóa để phản ứng lại với những thay đổi theo thời gian.
- colloid | chất keo** Một hợp chất có nhiều hạt nhỏ không hòa tan và không đọng lắng.
- coma | đầu sao chổi** Lớp mờ bên ngoài của sao chổi.
- comet | sao chổi** Một khối liên kết yếu của những cục băng và bụi di chuyển theo quỹ đạo quanh mặt trời, quỹ đạo này thường hẹp và dài.
- commensalism | hiện tượng hội sinh** Một loại quan hệ cộng sinh giữa hai loài vật có lợi cho một bên còn bên kia không được hưởng lợi nhưng cũng không bị hại.
- community | cộng đồng** Tất cả các quần thể khác nhau sống cùng nhau trong một khu vực nhất định.
- compact bone | mô xương đặc** Mô xương cứng và đặc, nhưng không phải là chất rắn, nằm dưới lớp màng bọc xương ngoài cùng.
- compaction | nén ép** Một quá trình nén ép các chất lắng trầm tích bởi chính trọng lượng của các chất đó.
- compass | la bàn** Loại dụng cụ có kim nam châm quay tự do; kim la bàn luôn luôn chỉ hướng bắc.

competition | cạnh tranh Sự tranh đấu để sinh tồn của các sinh vật bằng nỗ lực chiếm hữu những tài nguyên có hạn tại cùng một chỗ và cùng thời điểm.

complementary colors | màu bù Bất cứ hai màu nào hợp lại tạo thành ánh sáng trắng.

complete metamorphosis | biến thái hoàn toàn Dạng biến thái có bốn giai đoạn riêng biệt: trứng, ấu trùng, nhộng, và trưởng thành.

composite volcano | núi lửa thành tầng Ngọn núi cao có đỉnh hình chóp, được tạo thành bởi những lớp dung nham xen kẽ với những lớp bụi tro và các chất liệu khác.

compound | hợp chất Một chất được tạo thành từ hai nguyên tố trở lên bằng phương pháp hóa học theo một tỉ lệ nhất định.

compression | nén Ép mà gây áp lực mạnh cho đến khi nó gấp lại hoặc gãy.

concave lens | thấu kính lõm Thấu kính có tâm mỏng hơn ngoài rìa.

concave mirror | gương lõm Gương có mặt lõm phản chiếu.

concentration | nồng độ Số lượng vật liệu trong một vật liệu khác có một thể tích nhất định.

concussion | sự chấn động Vết thương ở não, giống vết bầm, xảy ra khi mô não mềm chạm vào hộp sọ.

condensation | sự ngưng tụ Hiện tượng biến đổi trạng thái từ thể khí sang thể lỏng.

conditioning | điều kiện hóa Quá trình tiếp nhận nhằm liên kết một sự kích thích hoặc đáp ứng với một kết quả tốt hoặc xấu.

conduction | độ dẫn Việc truyền năng lượng từ một phần tử vật chất sang một phần tử vật chất khác bên trong một vật hoặc giữa hai vật được tiếp xúc trực tiếp với nhau.

conductor | chất dẫn 1. Chất liệu dẫn nhiệt tốt.
2. Chất liệu cho phép điện tích chạy tự do.

cone | quả nón Cơ cấu sinh sản của thực vật hạt trần.

cones | tế bào hình nón Các tế bào trong võng mạc có chức năng tiếp nhận và phân biệt màu.

coniferous tree | cây có quả nón Một loại cây sinh hạt trong quả nón và có lá kim được phủ một lớp sáp bóng để giảm sự mất nước.

conjugation | sự tiếp hợp Một loại hình sinh sản hữu tính mà một sinh vật đơn bào truyền chất liệu gen của mình sang một sinh vật đơn bào khác.

connective tissue | mô liên kết Loại mô nâng đỡ cơ thể và liên kết các bộ phận với nhau.

conservation of charge | bảo toàn điện tích Định luật nói rõ rằng điện tích không tự nhiên có mà cũng không tự nhiên mất đi.

conservation plowing | cày xới bảo vệ đất Một phương pháp bảo vệ đất bằng cách cày đập cỏ dại và gốc hoa màu của vụ trước vào trong đất.

constellation | chòm sao Một mẫu hoặc một nhóm các ngôi sao phác thảo một hình hoặc một đối tượng.

constraint | giới hạn Bất cứ yếu tố nào giới hạn một thiết kế.

constructive force | tác nhân hình thành Bất cứ quá trình tự nhiên nào đưa đến sự hình thành bề mặt của quả đất.

constructive interference | giao thoa cộng sóng Giao thoa này xảy ra khi có hai sóng kết hợp thành một sóng mới có biên độ lớn hơn biên độ của hai sóng ban đầu.

consumer | sinh vật tiêu thụ Các sinh vật kiếm năng lượng bằng cách ăn thịt các sinh vật khác.

continental (air mass) | (khối khí) lục địa Một khối không khí khô hình thành trên đất liền.

continental climate | khí hậu lục địa Khí hậu ở giữa các châu lục, mùa đông thì lạnh và mùa hè thì ấm hoặc nóng.

Continental drift | thuyết trôi lục địa Giả thuyết cho rằng các châu lục di chuyển dần dần băng ngang bề mặt của trái đất.

continental glacier | sông băng lục địa Con sông băng nằm trải gần hết một châu lục hoặc một đảo lớn.

continental shelf | thềm lục địa Một vùng biển cạn thoải dốc ra biển xuất phát từ rìa của một châu lục.

continental slope | dốc thềm lục địa Vùng dốc đứng của đáy biển bắt đầu từ rìa thềm lục địa.

contour interval | khoảng cách của đường đồng mức Sự chênh lệch độ cao từ đường đồng mức này đến đường kế bên.

contour line | đường đồng mức Đường trên một bản đồ địa hình nối các điểm có cùng độ cao.

contour plowing | cày theo đường đồng mức Việc cày dọc theo những đường cong trên một sườn dốc để tránh bị mất đất.

contractile vacuole | không bào co bóp Cấu trúc trong tế bào có chức năng thu thập nước dư từ tế bào chất để thải ra ngoài.

control rod | thanh điều khiển Thanh cátmi dùng trong lò phản ứng nguyên tử để hấp thụ neutron từ các phản ứng phân hạch.

controlled experiment | cuộc thí nghiệm có đối chứng Một cuộc thí nghiệm chỉ thay đổi một biến số vào một lúc.

convection | đối lưu Sự truyền nhiệt năng thông qua sự di chuyển của một chất lỏng.

convection current | đối lưu Sự chuyển động của chất lỏng được gây ra bởi sự khác biệt nhiệt độ và dẫn đến việc nhiệt độ được truyền từ chỗ này sang chỗ khác trong chất lỏng đó.

convection zone | vùng đối lưu Tầng ngoài cùng của cấu trúc trong mặt trời.

convergent boundary | ranh giới hội tụ Ranh giới mảng, nơi mà hai mảng chuyển dịch lại gần nhau.

convergent evolution | sự tiến hóa đồng quy Quá trình mà hai sinh vật không liên quan tiến hóa có các đặc tính tương tự.

convex lens | thấu kính lồi Loại thấu kính có tâm dày hơn ngoài rìa.

convex mirror | gương lồi Gương có mặt lồi phản chiếu.

core | lõi Vùng trung tâm của mặt trời, nơi xảy ra phản ứng hợp hạch hạt nhân.

Coriolis effect | hiệu ứng Coriolis Hiệu ứng quay của trái đất ảnh hưởng đến hướng gió và dòng chảy.

cornea | giác mạc Mô trong suốt che phía trước tròng mắt.

corona | vành hào quang Tầng ngoài cùng của khí quyển mặt trời.

coronary artery | động mạch vành tim Động mạch cung cấp máu đến cơ tim.

corrosive | ăn mòn Thuật ngữ được sử dụng để mô tả axit phản ứng với một số kim loại bằng cách ăn mòn kim loại.

cosmic background radiation | bức xạ phông nền vũ trụ Bức xạ điện từ còn sót lại từ vụ nổ lớn.

cotyledon | lá mầm Lá mọc ra từ phôi mầm thực vật; đôi khi dự trữ chất dinh dưỡng.

covalent bond | liên kết cộng hóa trị Liên kết hóa học hình thành khi có hai nguyên tử cùng chia sẻ các hạt điện tử.

crater | hố lõm (miệng núi lửa) 1. Hố lõm tròn và rộng được tạo ra bởi sự va chạm của thiên thạch. 2. Vùng trũng có hình lòng chảo hình thành tại miệng phun của núi lửa.

critical night length | độ dài đêm tiêu chuẩn Số giờ trong bóng tối quyết định một cây sẽ ra hoa hay không.

crop rotation | luân canh Trồng các loại hoa màu khác nhau trên cùng một mảnh đất mỗi năm để giữ độ phì nhiêu của đất.

crust | vỏ Lớp đá tạo thành tầng trên của mặt trái đất.

cryosphere | băng quyển Phần thủy quyển bị đóng băng, bao gồm cả băng và tuyết trên mặt đất, cộng với biển và đá băng.

crystal | tinh thể Một chất rắn mà trong đó các nguyên tử được sắp xếp theo thứ tự lặp lại nhiều lần.

crystalline solid | chất rắn tinh thể Một chất rắn được hợp thành bởi các tinh thể mà trong đó những hạt li ti được sắp xếp theo thứ tự đều đặn lặp lại nhiều lần.

crystallization | tinh thể hóa Quá trình sắp xếp các nguyên tử để hình thành một vật liệu có cấu trúc tinh thể.

cumulus | mây tích Những cụm mây trắng, bồng bênh, thường có đáy phẳng trông giống như những đồng bông gòn tròn.

current | hải lưu Một dòng nước có lưu lượng lớn lưu thông trong các đại dương.

cuticle | lớp biểu bì Lớp có kết cấu giống sáp, không thấm nước, bao quanh lá và cuống của phần lớn các loại cây.

cyclone | vòi rồng Tâm điểm xoáy lốc do áp thấp.

cytokinesis | sự phân chia tế bào chất Giai đoạn cuối cùng của chu kỳ tế bào, trong giai đoạn này tế bào chất được chia ra và các bào quan được phân phối cho hai tế bào con.

cytoplasm | tế bào chất Vùng chứa chất lỏng đặc nằm bên trong màng tế bào (trong tế bào nhân sơ) hoặc giữa màng tế bào và nhân (trong tế bào nhân chuẩn).

D

dark energy | năng lượng tối Một loại năng lượng chưa giải thích được có vẻ làm tăng tốc sự giãn nở của vũ trụ.

dark matter | vật chất tối Loại vật chất không phát ra bức xạ điện từ nhưng có rất nhiều trong vũ trụ.

day-neutral plant | thực vật trung tính Loại thực vật ra hoa không tùy thuộc vào chu kỳ sáng và tối.

death rate | tỷ lệ tử vong Số lượng chết trên 1,000 cá thể trong một khoảng thời gian nhất định.

decibel (dB) | dexiben Đơn vị dùng để so sánh âm lượng của các âm thanh khác nhau.

deciduous tree | cây có lá rụng Cây rụng lá trong một mùa nhất định và mọc lá mới mỗi năm.

decomposer | sinh vật phân hủy Một loại sinh vật lấy năng lượng từ việc phân hủy chất sinh học và những sinh vật chết, và trả lại nguyên liệu cho đất và nước.

decomposition | sự phân ly Một phản ứng hóa học tách nhỏ các hợp chất thành những sản phẩm đơn giản hơn.

deductive reasoning | lập luận suy diễn Một cách giải thích sự việc theo kiểu đưa ra một ý tổng quát rồi dựa vào ý đó để đưa ra lời nhận xét cụ thể.

deep-ocean trench | rãnh đại dương Đường trũng sâu chạy dài trên đáy biển, dưới đường trũng này vỏ đại dương chìm dần vào lớp phủ.

deflation | sự thối mòn Quá trình bào mòn do gió lấy đi vật liệu trên lớp mặt.

degree | độ Đơn vị dùng để đo các khoảng cách xung quanh một vòng tròn. Một độ bằng $1/360$ của cả vòng tròn.

delta | châu thổ Vùng địa mạo được bồi đắp bởi phù sa trôi theo dòng sông trên đường chảy ra biển hoặc vào hồ.

dendrite | sợi nhánh Bộ phận trông giống sợi chỉ mọc ra từ thân neuron, có chức năng truyền xung thần kinh đến thân tế bào.

density | mật độ Đo khối lượng của một chất được chứa trong một thể tích nhất định.

deposition | sự bồi lắng Quá trình trầm tích lắng đọng tại vị trí mới.

depressant | thuốc giảm tri thần kinh Một loại thuốc làm cho hệ thần kinh trung ương hoạt động chậm lại

dermis | hạ bì Lớp trong cùng của da.

desertification | sa mạc hóa Sự lấn dần của các hiện tượng tương tự sa mạc vào những vùng trước đây được coi là phì nhiêu; bị gây ra do canh tác trồng trọt và chăn nuôi trên đất quá mức, hạn hán, và biến đổi khí hậu.

destructive force | tác nhân tàn phá Tất cả những quá trình thiên nhiên phá vỡ hoặc tiêu mòn lớp mặt của trái đất.

destructive interference | giao thoa trừ sóng Giao thoa này xảy ra khi có hai sóng hợp lại thành một sóng mới có biên độ nhỏ hơn biên độ của hai sóng ban đầu.

development | sự phát triển Quá trình thay đổi trong thời gian sống của một sinh vật để có một sinh vật phức tạp hơn.

dew point | điểm sương Nhiệt độ mà ở đó hơi nước bắt đầu ngưng tụ thành nước lỏng.

diaphragm | cơ hoành Cơ to, hình vòm nằm ở ngay dưới phổi và giúp trong việc thở.

diatomic molecule | phân tử hai nguyên tử Một phân tử có hai nguyên tử.

dicot | song tử diệp Thực vật hạt kín có hai lá mầm.

Dietary Reference Intakes (DRIs) | Chế Độ Dinh Dưỡng Hợp Lý Quy chuẩn về lượng dinh dưỡng cần thiết cho người mỗi ngày.

diffraction | sự nhiễu xạ Hiện tượng các sóng được bẻ cong hoặc trải rộng khi đi vòng một vật cản hoặc đi xuyên qua một lỗ hổng.

diffuse reflection | phản chiếu khuếch tán Sự phản chiếu xảy ra khi các tia ánh sáng song song va chạm bề mặt không phẳng đều và tất cả đều phản chiếu theo các góc khác nhau.

diffusion | sự khuếch tán Quá trình trong đó các phân tử di chuyển từ vùng có nồng độ cao hơn đến vùng có nồng độ thấp hơn.

digestion | sự tiêu hóa Quá trình trong đó các phân tử thức ăn phức tạp được phân nhỏ thành các phân tử nhỏ hơn chứa chất dinh dưỡng.

digestive system | hệ tiêu hóa Một hệ thống cơ quan có các cấu trúc đặc biệt để nhận và tiêu hóa thức ăn.

digitizing | số hóa Việc biến thông tin thành những con số để sử dụng bằng máy tính.

dike | thể tường Một mảng đá núi lửa hình thành khi magma ép luồn qua những lớp đá.

dilute solution | dung dịch loãng Một hỗn hợp chỉ có ít nhất chất tan hòa vào.

direct current | dòng điện một chiều Dòng điện có các hạt điện tích chỉ chạy theo một hướng trong một mạch điện.

directly proportional | tỷ lệ thuận Thuật ngữ dùng để mô tả mối quan hệ giữa hai ẩn số có đồ thị là đường thẳng xuyên qua điểm (0,0).

dispersal | sự phân tán Sự di chuyển của các sinh vật từ nơi này đến nơi khác.

divergent boundary | ranh giới phân kỳ Ranh giới mảng, nơi mà hai mảng di chuyển về hướng ngày càng xa nhau.

divide | đường phân thủy Một dải đất tách rời hai vùng lưu vực.

DNA | ADN Axít deoxyribonucleic; chất di truyền chứa thông tin về một sinh vật và được truyền từ cha mẹ đến con cái.

DNA replication | sự sao chép ADN Quá trình mà trong đó ADN tự sao chép mình trước khi tế bào phân chia.

domain | miền Cấp cơ bản nhất của tổ chức trong việc phân loại các sinh vật.

dominant allele | alen trội Một alen luôn luôn thể hiện tính trạng khi alen đó có mặt trong một sinh vật.

Doppler effect | hiệu ứng Doppler Sự thay đổi tần số của một làn sóng khi nguồn của nó chuyển động tương đối với người quan sát.

dormancy | trạng thái ngủ Thời điểm mà sự phát triển hoặc hoạt động của một động vật ngừng hẳn.

dormant | ngủ Hiện tại không hoạt động nhưng có khả năng hoạt động trong tương lai (như trường hợp của núi lửa).

double bond | liên kết đôi Một liên kết hóa học hình thành khi các nguyên tử cùng chia sẻ hai cặp điện tử.

double helix | xoắn đôi Hình dạng của phân tử ADN.

drought | hạn hán Lượng mưa thấp trong một khoảng thời gian dài.

duct | ống bài tiết Mỗi ống cực nhỏ dẫn hóa chất được tiết ra từ một tuyến hạch.

ductile | dễ kéo sợi Từ được dùng để mô tả một vật liệu có thể kéo thành một sợi

dune | cồn cát Một đồi đầy cát nhờ gió.

dwarf planet | hành tinh lùn Một thiên thể hình cầu, đi theo quỹ đạo quanh mặt trời, nhưng khu vực gần quỹ đạo của nó vẫn còn các vật thể có khối lượng đáng kể khác.

E

ear canal | ống tai Vùng hẹp dẫn từ ngoài vào đến màng nhĩ của tai người.

eardrum | màng nhĩ Màng nhỏ, căng tương tự như mặt trống ngăn phần ngoài tai với phần giữa tai, và rung khi có sóng âm thanh chạm vào.

echinoderm | động vật da gai Loại động vật thủy sinh không xương sống, có hình dạng đối xứng xuyên tâm, bên trong cơ thể có bộ xương và một hệ thống ống chứa chất lỏng.

echolocation | định vị bằng tiếng vang Việc sử dụng sóng âm dội lại để xác định khoảng cách hoặc định vị các vật.

eclipse | thiên thực Khi một thiên thể trong không gian bị che khuất một phần hoặc hoàn toàn bởi một thiên thể khác.

eclipsing binary | sao đôi thiên thực Một hệ sao đôi, theo chu kỳ, sao này che khuất sao kia.

ecological footprint | dấu chân sinh thái Diện tích đất và lượng nước mà các cá thể sử dụng để đáp ứng nhu cầu về tài nguyên và hấp thụ chất thải do các cá thể đó thải ra.

ecology | sinh thái học Môn học về cách những sinh vật tương tác với nhau và với môi trường xung quanh.

ecosystem | hệ sinh thái Cộng đồng các sinh vật sống trong một nơi nào đó, cộng với các vật vô sinh trong môi trường xung quanh.

ectotherm | động vật ngoại nhiệt Động vật mà nhiệt độ thân thể thay đổi theo nhiệt độ môi trường.

efficiency | hiệu suất Tỷ lệ phần trăm của công đầu vào dùng để chuyển thành công đầu ra.

El Niño | El Nino Hiện tượng khí hậu bất thường xảy ra mỗi hai đến bảy năm trên vùng biển Thái Bình Dương, gây ra những thay đổi về gió, hải lưu, và chu kỳ thời tiết kéo dài từ một đến hai năm.

elastic potential energy | thế năng đàn hồi Năng lượng của những vật bị kéo giãn hoặc dãn nén.

electric circuit | mạch điện Một đường tròn vẹn, không đứt quãng để các hạt điện tích có thể chạy.

electric current | dòng điện Dòng có hạt điện tích chạy liên tục qua một chất liệu.

electric field | điện trường Vùng bao quanh một vật tích điện có điện lực tác động lên một vật tích điện khác.

electric force | điện lực Lực tác động giữa các vật tích điện.

electric motor | động cơ điện Thiết bị biến điện năng thành cơ năng.

electrical conductivity | sự dẫn điện Khả năng mang dòng điện của một vật.

electrical energy | điện năng Năng lượng của các hạt điện tích.

electrical engineering | kỹ thuật điện Một ngành kỹ thuật bao gồm việc thiết kế các hệ thống điện, trong đó có điện nguồn, hệ thống điều khiển, và viễn thông.

electromagnet | nam châm điện Nam châm được tạo ra bằng cách quấn một cuộn dây dẫn có dòng điện quanh một lõi sắt từ.

electromagnetic energy | năng lượng điện từ Năng lượng của ánh sáng và những dạng bức xạ khác di chuyển xuyên không gian bằng hình thức sóng.

electromagnetic induction | cảm ứng điện từ Quá trình phát ra dòng điện từ sự chuyển động của một dây dẫn xuyên qua từ trường.

electromagnetic radiation | bức xạ điện từ Năng lượng được lan truyền xuyên không gian bằng sóng điện từ.

- electromagnetic spectrum | phổ điện từ** Toàn bộ dải sóng điện từ được sắp xếp theo thứ tự tần số tăng dần.
- electromagnetic wave | sóng điện từ** 1. Một loại sóng được tạo ra bởi sự kết hợp của sự dao động điện trường và từ trường. 2. Một loại sóng có thể truyền điện năng và từ năng xuyên qua chân không.
- electromagnetism | hiện tượng điện từ** Mối quan hệ giữa hiện tượng điện và hiện tượng từ.
- electron | điện tử** Một hạt rất nhỏ có điện tích âm và chuyển động quanh hạt nhân của một nguyên tử.
- electron dot diagram | sơ đồ Lewis** Một cách biểu thị bằng dấu chấm các điện tử hóa trị trong một nguyên tử.
- element | nguyên tố** Một chất liệu nguyên chất không thể chia nhỏ thành các chất khác được nữa, bằng phương pháp hóa học hay vật lý.
- elevation | độ cao** Độ cao so với mặt biển.
- ellipse | hình bầu dục** Hình giống trái xoan, có thể kéo dài ra hoặc gần giống hình tròn; hình quỹ đạo của các hành tinh.
- elliptical galaxy | thiên hà bầu dục** Thiên hà có hình quả bóng tròn hoặc dẹt, nói chung các thiên hà loại này thường chứa sao già.
- embryo | phôi** Sinh vật phát triển từ một hợp tử.
- emergent layer | tầng vượt tán** Tầng cao nhất của rừng mưa và nhận được nhiều ánh nắng nhất.
- emigration | sự xuất cư** Việc các cá thể di chuyển ra khỏi một vùng.
- emissions | khí thải** Chất nhiễm xả ra không khí.
- endangered species | loài nguy cấp** Các loài đang gặp nguy cơ tuyệt chủng trong tương lai gần.
- endocytosis | quá trình nhập bào** Quá trình trong đó màng tế bào nhận các hạt vào tế bào bằng cách thay đổi hình thù và ôm nuốt các hạt đó.
- endoplasmic reticulum | mạng lưới nội chất** Bào quan tạo thành một mạng lưới đường truyền để các chất protein và những chất khác được đưa đi từ bộ phận này đến bộ phận khác của tế bào.
- endoskeleton | bộ xương trong** Bộ xương bên trong cơ thể; đây là hệ thống nâng đỡ cấu trúc cơ thể động vật.
- endospore | nội bào tử** Các sinh vật nhân sơ, thí dụ như vi khuẩn, sinh ra cấu trúc này khi gặp điều kiện không thuận lợi; cấu trúc này có vách dày bao bọc ADN và một phần tế bào.
- endosymbiosis | nội cộng sinh** Một mối quan hệ trong đó một sinh vật sống bên trong các tế bào của sinh vật khác.
- endotherm | động vật nội nhiệt** Loài động vật có thể tự điều hòa thân nhiệt bằng cách dùng nhiệt năng tự sản xuất trong cơ thể của mình.
- endothermic change | quá trình thu nhiệt** Quá trình hấp thụ năng lượng.
- endothermic reaction | phản ứng thu nhiệt** Một phản ứng hấp thụ nhiệt.
- energy | năng lượng** Khả năng tạo ra công hoặc gây ra sự biến đổi.
- energy conservation | tiết kiệm năng lượng** Thực hiện việc tiết giảm sử dụng năng lượng.
- energy level | tầng năng lượng** Một tầng của nguyên tử mà các hạt điện tử có cùng năng lượng có thể được tìm thấy ở đây.
- energy pyramid | kim tự tháp năng lượng** Một sơ đồ biểu thị số năng lượng dùng để chuyển từ mức dinh dưỡng này sang mức dinh dưỡng khác trong một mạng lưới thức ăn.
- energy transformation | biến đổi năng lượng** Sự chuyển đổi từ dạng năng lượng này sang dạng năng lượng khác; còn được gọi là chuyển đổi năng lượng.
- engineer | kỹ sư** Người sử dụng cả hai loại kiến thức vừa công nghệ vừa khoa học để giải quyết các vấn đề thực tế.
- engineering | kỹ thuật** Việc áp dụng khoa học để đáp ứng các nhu cầu hoặc để giải quyết vấn đề.
- enzyme | enzym** 1. Một loại chất đạm làm tăng tốc phản ứng hóa học trong một sinh vật. 2. Một chất xúc tác sinh học làm hạ mức năng lượng kích hoạt của các phản ứng trong tế bào.
- epicenter | chấn tâm** Điểm trên mặt đất nằm ngay trên tiêu điểm động đất (được gọi là chấn tiêu).
- epidermis | biểu bì** Lớp ngoài cùng của da.
- epiglottis | nắp thanh quản** Nắp mô có chức năng đóng kín khí quản và không cho thức ăn vào phổi.
- epithelial tissue | mô biểu bì** Loại mô phủ kín các bề mặt trong và ngoài cơ thể.
- equinox | điểm phân mùa** Một trong hai ngày trong năm, không có bán cầu nào nghiêng về phía mặt trời hoặc nghiêng ra ngoài.
- era | đại** Một trong ba đơn vị dài trong hệ thống niên đại địa chất từ thời kỳ Tiền Cambri đến ngày nay.
- erosion | sự xói mòn** Quá trình nước, băng, gió, hoặc sức hút quả đất mang theo các hạt đá sỏi bị phong hóa.

esophagus | thực quản Ống cơ nối miệng với bao tử.

estrogen | estrogen Một loại hoóc môn do buồng trứng tiết ra để kiểm soát sự tăng trưởng của trứng và các đặc tính của giống cái trưởng thành.

estuary | cửa sông Vùng đất ngập nước hình thành ở nơi nước ngọt từ sông trộn lẫn với nước mặn từ biển.

eukaryote | sinh vật nhân chuẩn Sinh vật có tế bào chứa nhân.

eutrophication | hiện tượng phú dưỡng Việc các chất dinh dưỡng tồn đọng theo thời gian trong các ao hồ nước ngọt, làm cho tảo phát triển mạnh hơn.

evacuate | di tản Tạm thời dời đi chỗ khác khi sắp bị ảnh hưởng bởi thời tiết nghiêm trọng.

evaluating | đánh giá So sánh những điều quan sát được với dữ liệu để đưa ra kết luận.

evaporation | sự bốc hơi Quá trình trong đó các phân tử trên mặt của một chất lỏng hấp thụ đủ năng lượng để chuyển sang thể khí.

evolution | quá trình tiến hóa Sự biến đổi qua thời gian; tất cả các sinh vật hiện thời đã phát triển từ các sinh vật cổ theo quá trình này.

excretion | sự bài tiết Quá trình loại các chất thải ra khỏi cơ thể.

excretory system | hệ bài tiết Một hệ thống cơ quan có chức năng thải ra bên ngoài cơ thể các chất thải chứa nitơ cũng như muối và nước thừa.

exocytosis | quá trình xuất bào Quá trình trong đó một không bào bao bọc các hạt nhỏ gắn chặt lại với màng tế bào và thải các hạt bên trong ra ngoài tế bào.

exoskeleton | bộ xương ngoài Bộ xương ngoài cơ thể; một lớp vỏ cứng, không thấm nước, có chức năng bảo vệ, nâng đỡ, và giữ nước trong cơ thể của nhiều động vật không xương sống.

exosphere | tầng ngoại quyển Tầng nằm ngoài tầng nhiệt quyển.

exothermic change | quá trình tỏa nhiệt Quá trình phóng thích năng lượng.

exothermic reaction | phản ứng tỏa nhiệt Một loại phản ứng phóng thích năng lượng, thông thường dưới dạng nhiệt.

exotic species | loài ngoại lai Những loài được đưa đến chỗ mới bởi con người.

experimental bias | thiên lệch thí nghiệm Sự nhầm lẫn trong thiết kế một thí nghiệm mà gần như chắc chắn sẽ cho ra một kết quả nhất định.

exponential growth | tăng theo hàm mũ Là trạng thái tăng trưởng mà các cá thể thuộc một quần thể sinh sản theo một tỷ lệ không đổi, do đó quần thể càng đông thì tỷ lệ sinh sản càng nhanh.

external fertilization | thụ tinh ngoài Khi trứng được thụ tinh bên ngoài cơ thể của giống cái.

extinct | tuyệt chủng Thuật ngữ được sử dụng để chỉ một nhóm các sinh vật liên quan với nhau đã chết và không có thành viên nào còn sống.

extinction | sự tuyệt chủng Sự biến mất khỏi trái đất của tất cả các cá thể trong một loài.

extrusion | thể phun trào Lốp đá macma hình thành khi dung nham trào lên trên mặt đất và đông lại.

extrusive rock | đá phun trào Đá macma được hình thành bởi dung nham trào lên mặt đất.

eyepiece | thị kính Thấu kính phóng đại hình ảnh được tạo thành bởi vật kính.

F

Fahrenheit scale | thang đo độ F Thang nhiệt độ có độ đông là 32°F và độ sôi là 212°F.

Fallopian tube | ống dẫn trứng Đường dẫn trứng từ buồng trứng đến tử cung.

farsighted | viễn thị Bệnh trạng mà một người có thể nhìn thấy rõ các vật ở xa nhưng những vật ở gần thì lại mờ.

farsightedness | tình trạng viễn thị Chứng bệnh mà một người có thể nhìn thấy rõ các vật ở xa nhưng những vật ở gần thì lại mờ.

fat | mỡ Chất dinh dưỡng chứa năng lượng bao gồm cacbon, ôxy, và hydro.

fault | đứt gãy Chỗ bị gãy ở vỏ trái đất; các tầng đá có thể di chuyển dọc theo chỗ gãy này.

feedback | phản hồi Đầu ra thay đổi hệ thống hoặc cho phép hệ thống tự điều chỉnh.

fermentation | lên men Quá trình trong đó các tế bào giải phóng năng lượng bằng cách phân rã phân tử thức ăn trong môi trường không có ôxy.

fertility | độ phì nhiêu Số đo cho biết độ tốt của đất để cây phát triển đến mức nào.

fertilization | thụ tinh Trong quá trình sinh sản hữu tính, đây là lúc tế bào trứng và tế bào tinh trùng kết hợp với nhau để tạo thành một tế bào mới.

fertilizer | phân bón Chất liệu cung cấp dinh dưỡng giúp hoa màu phát triển tốt hơn.

fetus | bào thai Em bé đang phát triển trong bụng mẹ từ chín tuần sau khi thụ thai đến lúc sinh ra.

field | thực địa Bất cứ vùng nào ngoài phòng thí nghiệm.

filter feeder | động vật ăn qua lọc Loại động vật gạn lọc thức ăn trong nước.

fishery | ngư trường Vùng biển có nhiều sinh vật quý.

fitness | sự thích hợp Một sinh vật có thể tồn tại và sinh sản trong môi trường của nó tốt như thế nào.

flagellum | lông roi Cấu trúc hình roi dài giúp tế bào di chuyển.

flood | chảy tràn ra Nước chảy tràn trong một vùng đang khô.

flood plain | đồng bằng ngập lụt Vùng đất bằng rộng dọc theo một dòng sông.

flower | hoa Cấu trúc sinh dục của thực vật hạt kín.

fluid friction | ma sát của chất lỏng Lực ma sát xảy ra khi một vật di chuyển qua một chất lỏng.

focal point | điểm hội tụ Điểm mà ở đó các tia sáng song song với trục quang học gặp nhau hoặc có vẻ gặp nhau sau khi được phản chiếu (hoặc khúc xạ) bởi một tấm gương (hoặc một thấu kính).

focus | chấn tiêu Điểm dưới mặt đất có đá bắt đầu bị gãy do áp lực và gây ra động đất.

foliated | dạng phiến Thuật ngữ dùng để mô tả đá biến chất có hạt sắp xếp thành các lớp hoặc đường kẻ song song.

follicle | nang lông, tóc Cấu trúc trong lớp hạ bì của da; chân lông/tóc bắt đầu mọc ra từ cấu trúc này.

food chain | chuỗi thức ăn Chuỗi sự kiện xảy ra trong một hệ sinh thái theo đó các sinh vật truyền năng lượng cho nhau bằng cách ăn sinh vật khác hay bị sinh vật khác ăn mình.

food web | mạng lưới thức ăn Các mối quan hệ thức ăn hoặc chuỗi thức ăn chằng chéo lên nhau giữa các sinh vật trong một hệ sinh thái.

force | lực Sự đẩy hoặc kéo một vật.

fossil | hóa thạch Vết tích được bảo tồn của một sinh vật đã sống trước đây.

fossil fuel | nhiên liệu hóa thạch Than đá, dầu hỏa, hoặc khí thiên nhiên hình thành qua hàng triệu năm từ xác của những sinh vật cổ xưa; loại nhiên liệu này được đốt cháy để phóng thích năng lượng.

fossil record | dữ liệu hóa thạch Tất cả các hoá thạch đã được phát hiện và các dữ liệu mà các nhà khoa học đã nghiên cứu được từ chúng.

fracture | chỗ gãy 1. Chỗ gãy của một khoáng vật khi bị lia ra trông không đều. 2. Chỗ gãy xương.

free fall | rơi tự do Sự chuyển động của một vật đang rơi khi lực duy nhất tác động đến nó là trọng lực.

freezing point | điểm đóng băng Nhiệt độ mà tại đó chất lỏng đóng băng.

frequency | tần số Số lượng các bước sóng hoàn chỉnh mà vượt qua một điểm nhất định trong một khoảng thời gian nhất định.

frequency modulation | điều biến tần số Một phương pháp truyền tín hiệu bằng cách biến đổi tần số của một làn sóng.

friction | lực ma sát Lực mà hai bề mặt tác dụng lên nhau khi chúng cọ xát vào nhau.

frond | lá lược Lá cây dương xỉ.

front | trông Ranh giới gặp nhau, nhưng không trộn lẫn với nhau, của hai khối khí khác nhau.

frost wedging | nứt băng Quá trình tách vỡ đá khi nước rã vào các khe hở, sau đó đông đặc và nở ra.

fruit | trái cây Noãn chín cùng với những cấu trúc khác của một thực vật hạt kín, chứa một hay nhiều hạt.

fruiting body | thể quả Bộ phận sinh sản của nấm; bộ phận này chứa nhiều sợi nấm và sinh ra bào tử.

fuel rod | thanh nhiên liệu Một thanh urani trải qua quá trình phân hạch trong một lò phản ứng hạt nhân.

fulcrum | điểm tựa Điểm cố định để một đòn bẩy tựa vào.

fundamental tone | âm cơ bản Tần số tự nhiên thấp nhất của một vật.

fungus | nấm Một sinh vật nhân chuẩn có vách tế bào, sinh sản bằng bào tử, và là sinh vật dị dưỡng nuôi mình bằng cách hấp thụ thức ăn.

fuse | cầu chì Một thiết bị an toàn có một miếng kim loại mỏng sẽ bị nóng chảy khi cường độ quá lớn chạy qua một mạch điện.

G

galaxy | thiên hà Một nhóm khổng lồ của những ngôi sao đơn, các hệ sao, chòm sao, bụi, và khí liên kết với nhau bởi lực hấp dẫn.

gallbladder | túi mật Bộ phận cơ thể dùng để chứa mật sau khi được tiết ra từ gan.

galvanometer | dụng cụ đo điện Thiết bị sử dụng một nam châm điện để phát hiện những dòng điện yếu.

gametophyte | thể giao tử Giai đoạn trong chu trình sống của thực vật, trong đó thực vật sinh ra giao tử, hay các tế bào sinh dục.

gamma rays | tia gamma Sóng điện từ có bước sóng ngắn nhất và tần số cao nhất.

gas | thể khí Một thể của vật chất không có hình dạng hoặc thể tích nhất định.

gas giant | hành tinh khí khổng lồ Tên được đặt cho các hành tinh vòng ngoài: Sao Mộc, Sao Thổ, Sao Thiên Vương, Sao Hải Vương.

gasohol | xăng pha cồn Hỗn hợp giữa xăng và cồn.

gene | gen Một chuỗi ADN quyết định một tính trạng và được truyền từ cha mẹ đến con cái.

gene therapy | liệu pháp gen Quá trình thay thế một gen bị thiếu hoặc bị hỏng với một gen hoạt động bình thường để điều trị bệnh hoặc rối loạn y tế.

generator | máy phát điện Thiết bị biến cơ năng thành điện năng.

genetic disorder | rối loạn gen Một chứng dị thường được di truyền từ cha mẹ đến con cái qua gen hoặc nhiễm sắc thể.

genetic engineering | kỹ thuật gen Việc lấy gen từ ADN của một sinh vật và ghép vào một sinh vật khác để cho ra một sinh vật có những tính trạng như mong muốn.

genetics | di truyền học Môn khoa học nghiên cứu sự di truyền.

genome | bộ gen Toàn bộ thông tin di truyền mà một sinh vật mang trong ADN của mình.

genotype | kiểu gen Kiểu hình của các gen tạo thành một sinh vật, hoặc các kết hợp alen.

genus | chi Một sự phân loại mà tên một nhóm các sinh vật tương tự nhau, có quan hệ gần gũi với nhau.

geocentric | địa tâm Thuật ngữ dùng để mô tả một mô hình của vũ trụ lấy trái đất làm tâm quỹ đạo của các hành tinh và sao.

geode | hốc tinh thể Một hòn đá rỗng bên trong có các tinh thể khoáng vật kết tinh.

Geographic Information System | Hệ Thống Thông Tin Địa Lý (GIS) Một hệ thống phần cứng và phần mềm máy tính dùng trong việc lập ra các bản đồ tương tác.

geologic time scale | hệ thống niên đại địa chất Hệ thống ghi lại những sự kiện và các dạng sự sống trong lịch sử quá đất.

geosphere | địa quyển Những phần đặc nhất của trái đất bao gồm vỏ, lớp phủ và lõi trong.

geostationary orbit | quỹ đạo địa tĩnh Quỹ đạo quanh trái đất mà vệ tinh di chuyển cùng tốc độ quay của trái đất, do đó vị trí của vệ tinh luôn cố định ở trên so với mặt đất.

geothermal energy | năng lượng địa nhiệt Nhiệt năng cực lớn từ lòng trái đất.

germination | nảy mầm Sự đâm chồi của mầm từ hạt; xảy ra khi mầm tiếp tục phát triển trở lại sau thời gian ngủ.

gestation period | thời kỳ thai nghén Trong các loài động vật có vú, đây là thời gian giữa lúc thụ tinh và lúc sinh nở.

gill | mang Cấu trúc hình răng lược có chức năng trao đổi khí giữa nước và máu.

gizzard | mề Một bộ phận cơ bắp, có thành dày cơ bóp và nghiền thức ăn chưa tiêu hết.

glacier | sông băng Bất kỳ khối băng lớn di chuyển từ từ trên mặt đất.

gland | tuyến hạch Một bộ phận cơ thể sản xuất và tiết ra hóa chất, hoặc qua các ống bài tiết hoặc trực tiếp vào dòng máu.

Global Positioning System | Hệ Thống Định Vị Toàn Cầu (GPS) Hệ thống dẫn đường sử dụng tín hiệu vệ tinh để định vị một máy thu sóng vô tuyến trên mặt đất.

global winds | hoàn lưu chung Gió thổi đều từ những hướng nhất định qua quãng đường dài.

globular cluster | quần tinh cầu Một cụm lớn, tròn, dày đặc các vì sao già.

glucose | glucoza 1. Một chất đường là nguồn năng lượng chính cho các tế bào trong cơ thể.
2. Một chất hydrat cacbon đơn giản; là chất đơn phân của nhiều đường phức hợp.

Golgi apparatus | thể Golgi Là một bào quan trong tế bào, cơ quan này tiếp nhận, đóng gói protein và các chất mới được tạo ra khác từ mạng lưới nội chất và phân phối các chất này đến những bộ phận khác của tế bào.

gradualism | thuyết tiệm tiến Quá trình tiến hóa trong đó những thay đổi nhỏ trong gen từ từ tích lũy đều đặn qua một thời gian dài.

grains | hạt Các hạt khoáng vật hoặc từ những loại đá khác làm nên kết cấu của một hòn đá.

granite | đá granit Một loại đá macma thường có màu nhạt và được tìm thấy trong vỏ lục địa.

grassland | thảo nguyên Vùng đất hầu như chỉ có cỏ và các loại cây không thân gỗ khác, lượng mưa hàng năm từ 25 đến 75 phân.

gravitational potential energy | thế năng trọng lực Thế năng tùy thuộc vào độ cao của một vật.

gravity | trọng lực Lực hấp dẫn giữa hai vật; lực di chuyển các vật xuống dốc.

greenhouse effect | hiệu ứng nhà kính Việc chặn giữ nhiệt gần bề mặt của một hành tinh bởi một số chất khí trong khí quyển của hành tinh đó.

greenhouse gases | khí nhà kính Những chất khí trong khí quyển chặn giữ năng lượng.

groin | đê chắn sóng Vách đá hoặc xi măng xây chĩa ra trên một bãi biển để làm giảm bớt sự xói mòn.

grounded | tiếp đất Cho phép các hạt điện tích chạy trực tiếp từ mạch điện đến dây tiếp đất trong nhà và sau đó xuống đất để đề phòng trường hợp chập mạch.

groundwater | nước ngầm Nước chứa trong các khe hở và khoảng trống trong lòng đất và các lớp đá.

group | nhóm Các nguyên tố được sắp xếp theo cùng cột trong bảng phân loại tuần hoàn; còn được gọi là họ.

gully | mương xói Là một rãnh đất dẫn nước chảy tràn đi sau cơn mưa.

gymnosperm | thực vật hạt trần Loại thực vật sinh hạt trực tiếp trên vảy quả nón - hạt không được chứa trong trái cây để được bảo vệ.

H

habitat | môi trường sống Một môi trường cung cấp những thứ cần thiết để sống, tăng trưởng, và sinh sản của một loài sinh vật nào đó.

half-life | thời gian bán hủy Khoảng thời gian cần thiết để phân hủy hết một phân nửa nguyên tử trong một nguyên tố phóng xạ.

hazardous waste | rác thải nguy hiểm Vật liệu có thể gây nguy hại nếu không được vứt bỏ đúng cách.

headland | mũi đất Một phần của bờ biển chĩa ra biển.

heat | sự nung Sự truyền nhiệt năng từ vật nóng hơn đến vật nguội hơn.

heliocentric | nhật tâm Thuật ngữ dùng để mô tả mô hình của hệ mặt trời mà trong đó trái đất và các hành tinh khác xoay quanh mặt trời.

hemoglobin | huyết cầu tố Protein chứa sắt có liên kết hóa học với các phân tử oxy; là thành phần chính cấu thành các hồng huyết cầu.

heredity | sự di truyền Việc truyền các đặc điểm từ cha mẹ đến con cái.

hertz (Hz) | héc (Hz) Đơn vị đo tần số.

Hertzsprung-Russell diagram | biểu đồ

Hertzsprung-Russell Đồ thị biểu diễn tương quan giữa nhiệt độ trên mặt và độ sáng tuyệt đối của các ngôi sao.

heterotroph | dị dưỡng Một sinh vật mà không thể tự tạo ra thức ăn của mình, nhưng lại kiếm được thức ăn bằng cách tiêu thụ các sinh vật sống khác.

heterozygous | dị hợp tử Hiện tượng có hai alen khác nhau của một gen cụ thể.

hibernation | ngủ đông Trạng thái giảm tối đa hoạt động của một động vật xảy ra trong mùa đông.

histamine | histamin Hóa chất gây ra các triệu chứng khi bị dị ứng.

homeostasis | cân bằng nội môi Điều kiện môi trường bên trong một sinh vật được giữ ổn định bất chấp những thay đổi của môi trường bên ngoài.

homologous structures | các cấu trúc tương đồng Các cấu trúc tương tự mà những loài khác nhau đã thừa hưởng từ một tổ tiên chung.

homozygous | đồng hợp tử Hiện tượng có hai alen giống hệt nhau của một gen cụ thể.

hormone | hoóc môn 1. Hóa chất ảnh hưởng đến sự tăng trưởng và phát triển. 2. Hóa chất được sản xuất bởi các tuyến nội tiết.

host | vật chủ Một sinh vật có vật ký sinh sống cùng, trong, hoặc trên thân mình, và cung cấp nguồn năng lượng hoặc một môi trường phù hợp cho vật ký sinh đó sống.

hot spot | điểm nóng Chỗ mà magma từ sâu trong lòng lớp phủ chảy xuyên qua lớp vỏ bên trên.

Hubble's law | định luật Hubble Sự quan sát cho thấy một thiên hà càng ở xa thì di chuyển ra xa càng nhanh.

humid subtropical | cận nhiệt đới ẩm Khí hậu ướt và ẩm được tìm thấy ở vùng ven nhiệt đới.

humidity | độ ẩm Lượng hơi nước trong một thể tích không khí nhất định.

humus | đất mùn Chất liệu hữu cơ màu tối trong đất.

hurricane | bão Bão nhiệt đới có gió khoảng 119 kilômét/giờ hoặc cao hơn.

hybrid | vật lai Con sinh ra từ việc phối giống và có hai alen khác nhau đối với cùng một tính trạng.

hybridization | lai giống Phương pháp gây giống chọn lọc trong đó hai cá thể có những tính trạng khác nhau được giao phối với nhau nhằm tạo ra thế hệ con mang những tính trạng có lợi của cả hai cha mẹ.

hydrocarbon | hydrô cacbon Một hợp chất hữu cơ chỉ chứa các nguyên tử của cacbon và hydrô.

hydroelectric power | thủy điện Điện được sản xuất bởi động năng của nước chảy xuống từ thác hoặc đập nước.

hydrogen ion | ion hydrô Ion tích điện dương (H+) hình thành do một nguyên tử hydrô bị lấy đi hạt điện tử.

hydrosphere | thủy quyển Phần trái đất có nước bằng nhiều dạng: nước biển, băng, sông, hồ, nước ngầm và hơi nước.

hydroxide ion | ion hydroxít Ion tích điện âm được cấu tạo bởi oxy và hydrô (OH⁻).

hypertension | huyết áp cao Bệnh trạng trong đó huyết áp của một người thường xuyên lên cao hơn bình thường; còn được gọi là cao máu.

hyphae | sợi nấm Những ống như sợi chỉ chia nhánh tạo thành thân của các loại nấm đa bào.

hypothalamus | vùng dưới đồi Phần não nối kết hệ thần kinh với hệ nội tiết.

hypothesis | giả thuyết Một cách giải thích có lý về một tập hợp các hiện tượng quan sát được, hoặc một câu trả lời đối với một câu hỏi khoa học; phải có khả năng kiểm chứng được.

igneous rock | đá macma Một loại đá hình thành từ đá nóng chảy và đông lại khi nguội trên mặt hoặc trong lòng đất.

ice age | kỷ băng hà Thời gian các sông băng bao phủ phần lớn bề mặt Trái Đất trong lịch sử.

image | hình ảnh Một bản sao của một vật được hình thành bởi các tia ánh sáng phản chiếu hoặc khúc xạ.

immigration | sự nhập cư Việc các cá thể di chuyển vào một vùng có sẵn một quần thể sinh vật đang cư trú ở đó.

immune response | phản ứng miễn dịch Một phần của hệ thống phòng vệ của cơ thể chống lại các mầm bệnh, trong đó các tế bào của hệ miễn dịch phản ứng với mỗi mầm bệnh bằng hình thức tự vệ riêng dành cho mầm bệnh đó.

immunity | miễn dịch Khả năng tiêu diệt mầm bệnh của cơ thể trước khi gây bệnh.

impermeable | chống thấm Một tính chất của các vật liệu như đất sét và đá granít, nước không đi xuyên qua được một cách dễ dàng.

imprinting | quá trình hòa đồng với đồng loại Hành vi được tiếp thu mà chim mới nở và thú mới sinh theo vật chuyển động đầu tiên mà chúng thấy.

impulse | xung động Một tín hiệu điện mang thông tin trong hệ thần kinh.

inbreeding | giao phối cận huyết Phương pháp gây giống chọn lọc trong đó hai cá thể có những bộ alen tương tự được giao phối với nhau.

incineration | thiêu Việc đốt ra tro chất thải rắn.

inclined plane | mặt phẳng nghiêng Máy cơ đơn giản là một mặt phẳng đặt dốc.

incomplete dominance | tính trội không hoàn toàn Tình trạng một alen không trội hẳn một alen khác.

incomplete metamorphosis | biến thái không hoàn toàn Dạng biến thái có ba giai đoạn riêng biệt: trứng, thiếu trùng, và trưởng thành.

index contour | đường đồng mức cơ bản Trên một bản đồ địa hình, đây là đường đồng mức có nét đậm hơn và có ghi độ cao.

index fossil | hóa thạch chỉ đạo Những hóa thạch của các sinh vật được phân bố rộng rãi và đã từng sinh sống trong một giai đoạn ngắn về mặt địa chất.

index of refraction | chiết suất khúc xạ Số đo mức bẻ cong của một tia ánh sáng khi di chuyển từ một môi trường sang môi trường khác.

indicator | chất chỉ thị Một hợp chất đổi màu khi tiếp xúc với một axit hoặc một bazơ.

induction | sự cảm ứng Một phương pháp phân phối lại điện tích trên một vật bằng cách dùng điện trường của một vật khác; những vật này không chạm trực tiếp.

inductive reasoning | lập luận quy nạp Sử dụng những quan sát cụ thể để suy ra một kết luận tổng quát.

inertia | quán tính Xu hướng cưỡng lại trong sự biến đổi chuyển động của một vật.

infectious disease | bệnh truyền nhiễm Bệnh gây ra bởi một sinh vật có mặt trong cơ thể mà sinh vật đó có thể lây truyền từ cơ thể này sang cơ thể khác.

inflammatory response | phản ứng viêm Một phần của hệ thống phòng vệ của cơ thể chống lại mầm bệnh, trong đó có chất lỏng và bạch cầu thoát ra từ các mạch máu vào mô và tiêu diệt các mầm bệnh bằng cách làm cho chúng phân rã.

infrared radiation | bức xạ hồng ngoại Sóng điện từ có bước sóng dài hơn bước sóng của ánh sáng thường nhưng ngắn hơn bước sóng vi ba.

infrared rays | tia hồng ngoại Sóng điện từ có bước sóng ngắn hơn và tần số cao hơn vi ba.

inheritance | thừa kế Quá trình mà một con đẻ nhận gen từ cha mẹ của nó.

inhibitor | chất ức chế Chất giảm tốc độ của một phản ứng.

inner core | lõi trong Khối cầu sắt và kền dày đặc tại trung tâm quả đất.

inorganic | vô cơ Không phải từ các sinh vật đang sống hoặc xác chết.

input | đầu vào Vật liệu, năng lượng, hoặc thông tin được đưa vào một hệ thống.

input force | lực đầu vào Lực đặt lên một cái máy.

insight learning | học từ khả năng suy ra Quá trình học cách giải quyết vấn đề hoặc làm điều gì mới bằng cách áp dụng những cái đã biết.

instantaneous speed | vận tốc tức thời Vận tốc của một vật tại một khoảnh khắc cụ thể.

instinct | bản năng Một hành vi bẩm sinh của một động vật có thể thể hiện đúng ngay lần đầu tiên.

insulation | sự cách nhiệt Vật liệu kẹp giữ không khí để giúp ngăn chặn sự truyền nhiệt giữa không khí trong nhà và không khí bên ngoài.

insulator | chất liệu cách ly 1. Loại chất liệu không dẫn nhiệt tốt. 2. Loại chất liệu không cho phép các hạt điện tích chạy một cách dễ dàng.

insulin | insulin Một hoóc môn được sản xuất trong tuyến tụy và giúp các tế bào trong cơ thể lấy glucoza trong máu để sử dụng làm năng lượng.

intensity | cường độ Số lượng năng lượng trên mỗi giây được làn sóng mang qua một đơn vị diện tích.

interference | giao thoa Sự tương tác giữa các sóng khi gặp nhau.

internal fertilization | thụ tinh trong Khi trứng được thụ tinh bên trong cơ thể của giống cái.

interneuron | tế bào thần kinh trung gian Một loại tế bào thần kinh truyền xung điện từ tế bào thần kinh này đến tế bào thần kinh khác.

interphase | kỳ trung gian Giai đoạn đầu của chu kỳ tế bào xảy ra trước lúc phân bào, trong giai đoạn này tế bào phát triển và tạo một bản sao ADN của chính nó.

intertidal zone | vùng triều Vùng giữa mức cao nhất lúc triều lên và điểm trên thềm lục địa trời lên lúc triều xuống thấp nhất.

intestine | ruột Một bộ phận cơ thể nơi mà sự tiêu hóa được hoàn tất và thức ăn được hấp thụ vào cơ thể.

intrusion | thể xâm nhập Lớp đá macma được hình thành khi dung nham đông cứng dưới mặt đất.

intrusive rock | đá xâm nhập Đá macma hình thành khi dung nham đông cứng bên dưới mặt đất.

inversely proportional | tỷ lệ nghịch Thuật ngữ dùng để mô tả mối quan hệ giữa hai ẩn số có tích số là một hằng số.

invertebrate | động vật không xương sống Các động vật không có xương sống.

involuntary muscle | cơ không chủ ý Cơ không được kiểm soát bằng ý thức.

ion | ion Một nguyên tử hay nhóm nguyên tử trở nên có điện tích.

ionic bond | liên kết ion Lực hút giữa các ion mang điện tích trái dấu.

ionic compound | hợp chất ion Một hợp chất chứa các ion dương và ion âm.

ionosphere | tầng điện ly Phần dưới của tầng nhiệt quyển.

iris | mống mắt Là vòng cơ quanh con ngươi có chức năng điều tiết lượng ánh sáng vào mắt; màu của mống mắt cũng chính là màu của mắt.

irregular galaxy | thiên hà không đều Là một thiên hà không có hình dạng xác định.

island arc | vòng cung đảo Là một loạt những đảo núi lửa xếp thành do một mảng đại dương bị hút chìm xuống dưới mảng đại dương khác.

isobar | đường đẳng áp Là đường trên bản đồ khí tượng nối liền những nơi có cùng khí áp.

isotherm | đường đẳng nhiệt Là đường trên bản đồ khí tượng nối liền những nơi có cùng nhiệt độ.

isotope | chất đồng vị Là một nguyên tử có cùng số proton và khác số neutron với những nguyên tử khác của cùng một nguyên tố.

J

jet streams | gió bình lưu Những luồng gió mạnh ở độ cao khoảng 10 km trên mặt đất.

joule | jun Đơn vị đo công, bằng một Niuton nhân với một mét.

K

karst topography | địa hình Karst Vùng có một lớp đá vôi gần mặt đất tạo thành các thung lũng sâu, hang động và hố sụt.

karyotype | kiểu nhân Hình ảnh cho thấy tất cả các nhiễm sắc thể người trong một tế bào xếp thành cặp và theo thứ tự từ lớn đến nhỏ.

Kelvin scale | thang nhiệt độ Kelvin Thang nhiệt độ mà độ không trên thang này là điểm khi vật chất không còn năng lượng để lấy ra được nữa.

kettle | lòng chảo Một chỗ đất trũng nhỏ hình thành khi một tảng băng còn đọng lại trong đất sét có từ thời kỳ sông băng.

keystone species | loài chủ chốt Là loài có ảnh hưởng đến sự tồn vong của những loài khác trong một hệ sinh thái.

kidney | thận Một bộ phận quan trọng trong hệ bài tiết; có chức năng lọc urê và các chất thải khác ra khỏi máu.

kinetic energy | động năng Năng lượng mà một vật có được là do sự chuyển động của nó.

Kuiper belt | vành đai kuiper Là vùng trải rộng từ ngoài quỹ đạo của sao Hải Vương vươn xa đến khoảng 100 lần khoảng cách từ trái đất đến mặt trời.

L

La Niña | La Nina Hiện tượng khí hậu trên biển Thái Bình Dương, trong đó lớp nước trên mặt biển lạnh hơn bình thường.

land breeze | gió đất Gió từ đất liền thổi ra nơi có mặt nước.

land reclamation | cải tạo đất Quá trình phục hồi đất trở lại trạng thái tự nhiên, cao năng suất hơn.

landform | địa hình Một tính năng trên bề mặt Trái Đất, chẳng hạn như đường bờ biển, cồn cát, hoặc núi.

landform region | vùng địa mạo Một khu vực đất rộng có địa hình được tạo thành hầu như cùng một loại địa mạo.

large intestine | ruột già Đoạn cuối cùng của hệ tiêu hóa, tại đây nước được thẩm thấu vào dòng máu và chất còn lại được thải ra khỏi cơ thể.

larva | ấu trùng Giai đoạn non của một sinh vật trông rất khác với giai đoạn trưởng thành.

larynx | thanh quản Cơ quan phát âm; nằm ở vị trí phía trên khí quản và dưới nắp thanh quản.

latitude | vĩ độ Khoảng cách tính bằng độ về phía bắc hoặc phía nam so với đường xích đạo.

lava | dung nham Macma dạng lỏng trào lên mặt đất.

law of conservation of energy | định luật bảo toàn năng lượng Định luật nói rằng năng lượng không tự nhiên sinh ra mà cũng không tự nhiên mất đi.

law of conservation of mass | luật bảo toàn khối lượng Nguyên lý tổng khối lượng vẫn giữ nguyên, bất kể bất kỳ sự thay đổi nào về mặt hóa học hay vật lý.

law of conservation of momentum | định luật bảo toàn động lượng Quy luật nói rằng khi không có ngoại lực tác động, thì tổng động lượng của các vật cùng tương tác là không đổi.

law of superposition | nguyên lý chồng chất Nguyên lý về địa chất nói rằng trong các lớp đá trầm tích nằm ngang, lớp trên cùng có tuổi trẻ nhất, còn lớp dưới cùng có tuổi già nhất.

law of universal gravitation | định luật vạn vật hấp dẫn Định luật khoa học nói rằng mỗi vật trong vũ trụ đều có lực hấp dẫn mỗi vật khác.

leachate | nước rác Chất bẩn lỏng do nước chảy qua một bãi rác và hòa tan các chất hóa học từ những chất thải chôn trong đó.

learning | học tập Quá trình dẫn đến việc thay đổi hành vi do thực tập hay rút kinh nghiệm.

leeward | phía dưới gió Phía sườn núi có mặt hướng xuôi theo chiều gió thổi.

lens | thủy tinh thể 1. Cấu trúc dẹt có chức năng hội tụ các tia ánh sáng lọt vào trong mắt. 2. Một miếng thấu kính hoặc vật liệu trong khác có mặt cong được dùng để đổi hướng ánh sáng.

lever | đòn bẩy Máy cơ đơn giản bao gồm một thanh rắn được tựa vào một điểm cố định.

lichen | địa y Sự kết hợp giữa nấm và tảo hoặc vi khuẩn tự dưỡng sống chung trong mối quan hệ có lợi cho cả hai sinh vật đó.

ligament | dây chằng Mô liên kết dai có chức năng định vị xương trong các khớp di chuyển được.

light-year | năm-ánh sáng Khoảng cách ánh sáng di chuyển trong một năm; khoảng 9,46 nghìn tỷ km.

limiting factor | nhân tố giới hạn Nhân tố môi trường làm giảm số lượng của một quần thể.

lipid | lipid Hỗn hợp hữu cơ giàu năng lượng, như mỡ, dầu, hoặc sáp, được cấu tạo bởi cacbon, hydro, và oxy.

liquid | chất lỏng Một thể của vật chất không có hình dạng nhất định nhưng có thể tích nhất định.

lithosphere | thạch quyển Tầng cứng bao gồm lớp phủ trên cùng nhất và lớp vỏ của quả đất.

litter | lớp đệm Lớp đất mặt phì nhiêu trên cùng do lá rụng và cỏ tạo thành.

liver | gan Bộ phận lớn nhất trong cơ thể; gan đóng vai trò trong nhiều tiến trình cơ thể, thí dụ như sản xuất mật cho hệ tiêu hóa.

loam | đất nhiều mùn Đất giàu dinh dưỡng, phì nhiêu chứa những thành phần như đất sét, cát và bùn đều nhau.

loess | hoàng thổ Đất bồi do gió mang những hạt mịn đất sét và bùn đến tích tụ.

long-day plant | thực vật ngày dài Loài cây ra hoa khi đêm ngắn hơn độ dài đêm tiêu chuẩn của loài cây này.

longitude | kinh độ Khoảng cách tính bằng độ về phía đông hoặc phía tây so với kinh tuyến gốc.

longitudinal wave | sóng dọc Là sóng đẩy chất truyền dẫn theo hướng song song với hướng đi của sóng.

longshore drift | dịch chuyển ven bờ Sự dịch chuyển của nước và chất bồi dọc theo bãi biển bởi những đợt sóng xiên ập vào bờ.

loudness | âm lượng Sự cảm nhận năng lượng của một âm thanh.

lunar eclipse | nguyệt thực Hiện tượng che khuất ánh nắng mặt trời chiếu lên mặt trăng xảy ra khi trái đất nằm thẳng giữa mặt trời và mặt trăng.

lung | phổi 1. Một bộ phận cơ thể của các sinh vật có xương sống, thờ bằng không khí. Bộ phận này trao đổi khí oxy và cacbon đioxit trong máu. 2. Trong cơ thể người, đây là một trong hai cơ quan chính của hệ hô hấp.

luster | ánh Kiểu phản chiếu ánh sáng từ bề mặt của một khoáng vật.

lymph | bạch huyết Chất lỏng bao gồm nước và các chất hòa tan khác mà hệ bạch huyết thu thập và trả lại cho dòng máu cơ thể.

lymph node | hạch bạch huyết Một cục mô nhỏ trong hệ bạch huyết có chức năng lọc bạch huyết để chặn giữ vi khuẩn và các vi sinh vật gây bệnh khác.

lymphatic System | hệ bạch huyết Là một mạng lưới các ống mạch giống như tĩnh mạch, đưa trả chất lỏng rò ra từ các mạch máu trở lại cho dòng máu cơ thể.

lymphocyte | tế bào bạch huyết Loại bạch cầu có thể phân biệt giữa từng loại mầm bệnh.

lysosome | tiêu thể Bào quan của tế bào chứa các hóa chất phân hủy những hạt thức ăn lớn thành hạt nhỏ hơn để tế bào có thể sử dụng được.

M

machine | máy Dụng cụ thay đổi lực tác động, đường dài đi được do lực tác động, hoặc hướng di chuyển của lực tác động.

magma | macma Hỗn hợp nóng chảy gồm các chất tạo đá, khí và nước từ lớp phủ quả đất.

magnetic declination | độ từ thiên Góc độ giữa hướng chính bắc và hướng bắc kim la bàn.

magnetic field | từ trường Vùng có từ lực xung quanh một nam châm.

magnetic force | từ lực Lực sinh ra khi các từ cực tương tác.

magnetic pole | từ cực Những đầu có từ lực mạnh nhất của một vật có từ tính.

magnetism | hiện tượng từ tính Lực hút hoặc đẩy của những chất liệu có từ tính.

magnitude | cường độ Số đo độ mạnh của một trận động đất căn cứ trên sóng địa chấn và sự chuyển động dọc theo những đứt gãy.

main sequence | chuỗi chính Vệt dài chéo góc trên biểu đồ Hertzsprung-Russell bao gồm hơn 90 phần trăm của tất cả các sao.

malleable | dễ biến dạng Thuật ngữ dùng để mô tả vật liệu có thể đập hoặc cán thành miếng mỏng.

mammal | động vật có vú Động vật có xương sống, thân nhiệt được điều tiết bởi nội nhiệt, da có lông to hoặc lông mịn và có tuyến sữa để cho con bú.

mammary gland | tuyến vú Bộ phận có trong động vật cái có vú, có chức năng sinh sữa cho con bú.

manipulated variable | biến số quyết định Đây là yếu tố duy nhất mà nhà khoa học thay đổi trong cuộc thí nghiệm; còn được gọi là biến số độc lập.

mantle | lớp phủ Lớp vật liệu nóng và cứng nằm giữa vỏ và lõi của trái đất.

map projection | phép chiếu bản đồ Là một khung của những đoạn thẳng nối các điểm trên mặt cong của trái đất lên các điểm tương ứng trên một mặt phẳng.

maria | vùng tối Những vùng tối, phẳng trên mặt trăng được tạo thành do các dòng chảy dung nham từ xa xưa.

marine climate | khí hậu biển Khí hậu của một số vùng ven biển có mùa đông tương đối ấm và mùa hè tương đối mát.

marrow | tủy Mô liên kết mềm chiếm đầy các hốc trong xương.

marsupial | động vật có túi Loài động vật có vú sinh con còn trong giai đoạn non, thường tiếp tục tăng trưởng trong một cái túi trên thân mình của động vật mẹ.

mass | khối lượng Một thước đo bao nhiêu chất trong một đối tượng.

mass extinction | sự tuyệt chủng hàng loạt Khi toàn bộ các loài đang sống chết cùng một lúc.

mass movement | chuyển động khối Bất kể quá trình nào trong số các quá trình sạt lở trượt dốc do trọng lực.

mass number | số khối Là tổng số các proton và neutron trong hạt nhân của một nguyên tử.

matter | vật chất Bất cứ thứ gì có khối lượng và chiếm khoảng không gian.

mean | số bình quân Là số trung bình của một tập hợp số liệu.

meander | khúc quanh Đường cong uốn lượn của một đoạn con sông.

mechanical advantage | hiệu suất cơ học Số lần mà một lực được tăng lên khi tác động lên một chiếc máy.

mechanical energy | cơ năng Động năng hoặc thế năng có từ sự chuyển động hoặc vị trí của một vật.

mechanical engineering | kỹ thuật cơ khí Một ngành kỹ thuật liên quan đến thiết kế, chế tạo, và vận hành các cỗ máy.

mechanical wave | sóng cơ học Là loại sóng bắt buộc phải có một môi trường vật chất để đi qua.

mechanical weathering | phong hóa cơ học Một loại phong hóa theo kiểu đá vỡ ra thành những mảnh nhỏ theo quy luật tự nhiên.

mechanism | cơ chế Quá trình tự nhiên mà một cái gì đó diễn ra.

median | số trung vị Số nằm giữa trong một tập hợp số liệu.

medium | môi trường truyền dẫn Vật liệu để một làn sóng đi qua.

medusa | dạng sứa Một trong những hình dạng cơ thể của động vật ruột khoang, trông giống như chiếc dù và dễ thích ứng với cuộc sống bơi tự do.

meiosis | giảm phân Quá trình xảy ra khi tế bào sinh dục (tinh trùng và trứng) được hình thành, khiến cho số nhiễm sắc thể trong mỗi tế bào được giảm phân nửa.

melanin | hắc tố Sắc tố làm cho da có màu.

melting point | độ nung chảy Nhiệt độ chuyển một vật chất từ thể rắn sang thể lỏng; giống như độ đông, là nhiệt độ chuyển vật chất từ thể lỏng sang thể rắn.

meniscus | mặt khum của chất lỏng Mặt cong phía trên của một chất lỏng trong một cột chất lỏng.

mercury barometer | khí áp kế thủy ngân Dụng cụ đo sự thay đổi áp suất trong không khí, gồm có một ống thủy tinh một phần chứa thủy ngân và úp đầu trống xuống trên một đĩa thủy ngân.

mesosphere | tầng trung lưu Tầng khí quyển của trái đất nằm ngay phía trên tầng bình lưu.

messenger RNA | ARN thông tin Loại ARN mang bản sao hướng dẫn về cách ghép axit amin thành protein từ ADN đến các ribô thể trong tế bào chất.

metabolism | sự chuyển hóa Sự kết hợp các phản ứng hóa học nhờ đó một sinh vật có thể tạo dựng hay phân rã các chất trong cơ thể.

metal | kim loại Một nhóm nguyên tố có những lý tính bao gồm có ánh kim, dễ biến dạng, dễ kéo sợi, và dễ dẫn.

metallic bond | liên kết kim loại Sự hấp dẫn giữa một ion kim loại dương và các điện tử xung quanh nó.

metalloid | á kim Một nguyên tố có một số đặc tính của cả hai vừa kim loại vừa phi kim loại.

metamorphic rock | đá biến chất Một loại đá hình thành từ đá đang tồn tại mà bị thay đổi do nhiệt, áp suất, hoặc phản ứng hóa học.

metamorphosis | biến thái Quá trình trong đó cơ thể của một động vật đổi hình dạng đáng kể trong chu kỳ sống của nó.

meteor | sao băng Một vệt sáng trên trời do một thiên thạch bị đốt cháy trong bầu khí quyển của trái đất.

meteorite | vẩn thạch Một thiên thạch đi qua bầu khí quyển và rơi xuống mặt đất.

meteoroid | thiên thạch Một khối đá hoặc bụi trong không gian, thường nhỏ hơn tiểu hành tinh.

meteorologist | nhà khí tượng học Một nhà khoa học nghiên cứu các nguyên nhân của thời tiết và cố gắng dự đoán nó.

metric system | hệ mét Một hệ đo lường dựa theo số 10.

microgravity | vi trọng lực Hiện tượng có cảm giác mất trọng lực trên quỹ đạo.

microorganism | vi sinh vật Một sinh vật quá nhỏ, chỉ có thể thấy được bằng kính hiển vi.

microscope | kính hiển vi Một dụng cụ mà làm các đối tượng nhỏ trông lớn hơn.

microwaves | sóng vi ba Sóng điện từ có bước sóng ngắn hơn và tần số cao hơn sóng vô tuyến.

mid-ocean ridge | sống núi giữa đại dương Một chuỗi các ngọn núi dưới biển, nơi tạo ra nền đáy biển mới, ranh giới mảng phân kỳ.

migration | sự di cư Việc một động vật di chuyển định kỳ theo mùa từ một môi trường sang môi trường khác để kiếm thức ăn hay sinh sản.

mineral | khoáng sản Một chất rắn tự nhiên có thể hình thành từ các quá trình vô cơ và có một cấu trúc tinh thể và một thành phần hóa học nhất định.

mirage | ảo ảnh Ảnh của một vật ở xa được tạo ra do khúc xạ ánh sáng xuyên qua nhiều lớp không khí có nhiều nhiệt độ khác nhau.

mitochondria | ti thể Bào quan hình thành biến năng lượng từ các phân tử thức ăn thành năng lượng cho tế bào sử dụng để thực hiện các chức năng của nó.

mitosis | nguyên phân Giai đoạn thứ hai của chu kỳ tế bào, trong giai đoạn này hạt nhân của tế bào tự chia thành hai hạt nhân mới và phân phát một bộ ADN cho một tế bào con.

mixture | hỗn hợp Hai hoặc nhiều chất tồn tại ở cùng một chỗ nhưng các tế bào không có liên kết hóa học.

mode | mode Số xuất hiện nhiều lần nhất trong một danh sách có nhiều số.

model | mô hình Là một công cụ dùng để thể hiện một vật hay một quy trình phức tạp nào đó nhằm giúp cho người ta hiểu một khái niệm mà họ không thể quan sát trực tiếp được.

Modified Mercalli scale | Thang đo Mercalli Là thang đo độ rung chuyển của một cơn động đất.

Mohs hardness scale | thang độ cứng Mohs Thang xếp độ cứng của các loại khoáng vật từ mềm nhất tới cứng nhất; được dùng để thử độ cứng của khoáng vật.

mold | hóa thạch khuôn ngoài Một loại hóa thạch; đó là một khoảng trống bên trong một phiến đất đá có hình dạng, toàn bộ hoặc một phần, của một sinh vật.

molecular compound | hợp chất phân tử Một hợp chất chứa nhiều phân tử.

molecule | phân tử Một tập hợp trung tính gồm từ hai nguyên tử trở lên được dính với nhau bởi các liên kết cộng hóa trị.

mollusk | động vật thân mềm Loại động vật không xương sống, cơ thể mềm, không phân đoạn; hầu hết được bảo vệ bởi một lớp vỏ cứng bên ngoài.

molting | thay vỏ Quá trình thay bộ xương ngoài để phát triển thêm.

moment magnitude scale | thang đo độ lớn mô men Thang đo dùng để đánh giá động đất bằng cách ước lượng tổng năng lượng trong một trận động đất.

momentum | động lượng Tích của khối lượng và vận tốc tuyến tính của một vật.

monocot | đơn tử diệp Thực vật hạt kín chỉ có một lá mầm.

monotreme | động vật đơn huyết Động vật có vú mà đẻ trứng.

monsoon | gió mùa Loại gió từ biển thổi vào hay từ đất thổi ra biển trên một vùng rộng và thay đổi hướng gió theo mùa.

moon | mặt trăng Một vệ tinh tự nhiên quay quanh một hành tinh.

moraine | băng tích Một dãy đất sét đọng nhô dọc theo rìa sông băng.

motion | sự chuyển động Trạng thái của một vật có khoảng cách đang thay đổi so với vật khác.

motor neuron | tế bào thần kinh vận động Loại tế bào thần kinh chở xung điện đến cơ bắp hay tuyến hạch, khiến cho cơ bắp hay tuyến hạch đó phản ứng lại.

mountain range | dãy núi Một tập hợp có nhiều núi có hình thù, cấu trúc, diện tích, và độ tuổi gần giống nhau.

mucus | nước nhầy Một chất sệt, trơn được tiết ra bởi cơ thể.

multicellular | đa bào Chứa nhiều tế bào.

multiple alleles | đa alen Ba hoặc nhiều alen tiềm năng của một gen xác định một tính trạng.

municipal solid waste | chất thải rắn đô thị Chất thải cho ra từ các hộ gia đình, doanh nghiệp, trường học và các thực thể khác trong cộng đồng.

mutation | đột biến Bất cứ thay đổi nào trong ADN của một gen hay nhiễm sắc thể.

mutualism | sự hỗ sinh Một loại quan hệ cộng sinh, trong đó cả hai bên đều hưởng lợi từ việc chung sống với nhau.

N

natural resource | tài nguyên thiên nhiên Bất cứ điều gì xảy ra tự nhiên trong môi trường mà con người sử dụng.

natural selection | chọn lọc tự nhiên Quá trình trong đó các sinh vật nào thích ứng tốt nhất với môi trường cũng có khả năng sống sót và sinh sản nhiều nhất.

neap tide | triều kém Thủy triều có mức chênh lệch ít nhất giữa hai lúc triều xuống và triều lên liên kề nhau.

nearsighted | cận thị Bệnh trạng mà một người có thể nhìn thấy rõ các vật gần nhưng những vật ở xa thì thấy mờ.

nebula | tinh vân Một đám mây to trong không gian gồm chất khí và bụi.

negative feedback | phản hồi âm Quá trình mà một hệ thống bị tắt nguồn dựa theo điều kiện do chính hệ thống đó tạo ra.

nekton | động vật phiêu sinh Loài động vật bơi tự do có thể di chuyển bất cứ nơi nào trong cột nước.

nephron | ống sinh niệu Một cấu trúc lọc nhỏ được tìm thấy trong thận có chức năng lọc chất thải từ máu và làm ra nước tiểu.

neritic zone | vùng ven bờ Là vùng biển bắt đầu từ đường thủy triều thấp nhất kéo dài ra đến tận rìa của thềm lục địa.

nerve | dây thần kinh Là một bó sợi thần kinh.

nerve impulse | xung động thần kinh Tín hiệu được truyền đi bởi tế bào thần kinh.

nervous system | hệ thần kinh Một hệ thống cơ quan có chức năng nhận thông tin từ môi trường và sắp xếp một sự phản ứng.

nervous tissue | mô thần kinh Một loại mô trong cơ thể mang các tín hiệu điện đi lại giữa não và các bộ phận khác trong cơ thể.

net force | lực tổng hợp Toàn lực tác động lên một vật, có được bằng cách cộng tất cả các lực tác động đơn lẻ lại với nhau.

neuron | tế bào thần kinh Loại tế bào truyền tải thông tin trong suốt hệ thần kinh.

neutralization | phản ứng trung hòa Là một phản ứng giữa axit và bazơ cho ra một dung dịch không phải là axit hoặc bazơ nữa.

neutron | neutron Một hạt nhỏ không tích điện trong hạt nhân của nguyên tử.

neutron star | sao neutron Những tàn tích nhỏ dày đặc của một ngôi sao có khối lượng lớn sau một vụ nổ siêu tân tinh.

newton | niuton Một đơn vị đo lực bằng với lực cần thiết để tăng tốc một vật có khối lượng 1 kg trên 1 mét trong 1 giây.

Newton's first law of motion | định luật thứ nhất của Niuton về sự chuyển động Định luật khoa học nói rằng một vật ở vị trí nghỉ sẽ không chuyển động và một vật đang chuyển động sẽ tiếp tục chuyển động với tốc độ và hướng chuyển động không đổi trừ phi có một lực tác động lên vật đó.

niche | ổ sinh thái Cách kiếm sống của một sinh vật cũng như cách tương tác với các nhân tố hữu sinh và vô sinh trong môi trường sống của sinh vật đó.

nitrogen bases | bazơ nito Các phân tử có chứa nito và những nguyên tố khác.

nitrogen fixation | cố định đạm Quá trình biến khí nito tự do thành các hợp chất nito cho thực vật dễ hấp thụ và tiêu thụ.

noble gas | khí hiếm Một nguyên tố thuộc nhóm 18 trên bảng phân loại tuần hoàn.

node | nút sóng Điểm có biên độ bằng không trên một sóng đứng.

nodule | kết hạch Vật có dạng cục dưới đáy đại dương được tạo thành bởi các kim loại như mangan kết tụ quanh những mảnh vỏ.

noninfectious disease | bệnh không truyền nhiễm Bệnh không phải do mầm bệnh gây ra.

nonpoint source | nguồn không tập trung Nguồn ô nhiễm phân tán rộng, khó xác định được nguồn gốc chính.

nonpolar bond | liên kết không phân cực Liên kết cộng hóa trị có các hạt điện tử được chia đều.

nonrenewable resource | tài nguyên không thể phục hồi Một tài nguyên thiên nhiên mà không thể được thay thế trong một khung thời gian nhất định.

normal fault | đứt gãy thuận Loại đứt gãy có cánh treo sụt xuống; gây ra bởi sự căng giãn của lớp vỏ trái đất.

notochord | dây nguyên sống Trụ dẻo chạy dọc ngay dưới dây sống và đỡ lưng ở các động vật có dây sống.

nuclear energy | năng lượng nguyên tử Thế năng chứa trong hạt nhân của một nguyên tử.

nuclear fission | phân hạch hạt nhân Việc tách hạt nhân của một nguyên tử ra thành hai hạt nhân nhỏ hơn và một số neutron, nhờ đó phóng thích một lượng năng lượng lớn.

nuclear fusion | hợp hạch hạt nhân Quá trình hai hạt nhân nguyên tử kết hợp thành một hạt nhân to hơn, tạo thành một nguyên tố nặng hơn và phóng thích một lượng năng lượng khổng lồ; quá trình tạo ra năng lượng bên trong các vì sao.

nucleus | nhân Trong tế bào, một cơ quan hình bầu dục lớn có chứa các vật liệu di truyền của tế bào ở dạng DNA và kiểm soát nhiều hoạt động của tế bào.

nuclear reaction | phản ứng hạt nhân Một loại phản ứng giữa những hạt trong hạt nhân của một nguyên tử, và có thể biến một nguyên tố này thành một nguyên tố khác.

nucleic acid | axit nucleic Một phân tử hữu cơ rất lớn được cấu thành bởi cacbon, oxy, hydro, nito, và photpho và chứa thông tin cần thiết để các tế bào có thể thực hiện tất cả các chức năng của sự sống.

nutrient | chất dinh dưỡng 1. Một chất như nito hoặc photpho giúp cho cây và tảo phát triển.
2. Những chất trong thức ăn chứa các nguyên liệu và năng lượng cần thiết cho một sinh vật thực hiện những quá trình cần thiết.

nutrient depletion | suy thoái dinh dưỡng Tình trạng này xảy ra khi dinh dưỡng trong đất được sử dụng với số lượng nhiều hơn lượng dinh dưỡng được cấp lại từ các sinh vật phân hủy.

nymph | thiếu trùng Giai đoạn trong quá trình biến thái không hoàn toàn, thường trông giống với côn trùng trưởng thành.

O

objective | vật kính (khách quan) 1. Thấu kính tập hợp ánh sáng từ một vật và hình thành một ảnh thực. 2. Mô tả hành động đưa ra quyết định hoặc kết luận dựa trên chứng cứ hiện có.

obsolete | lỗi thời Không còn sử dụng nữa.

occluded | hấp lưu Hút giữ, khi nổi về frông nơi có khối khí nóng bị kẹp giữa hai khối khí

ocean trench | rãnh đại dương Một thung lũng dưới nước đại diện cho một trong những thành phần sâu nhất của đại dương.

Ohm's law | định luật Ohm Định luật nói rằng điện trở trong một mạch điện bằng với điện thế chia cho cường độ.

omnivore | loài ăn tạp Các sinh vật tiêu thụ kiếm năng lượng bằng cách ăn cả thực vật và động vật.

Oort cloud | đám mây Oort Một vùng hình cầu chứa các sao chổi bao quanh hệ mặt trời.

opaque | chắn sáng Loại vật liệu phản chiếu hoặc hấp thụ hết tất cả ánh sáng chạm vào nó

open circulatory system | hệ tuần hoàn hở Một hệ thống lưu thông có tim bơm máu vào các khoảng trống trong cơ thể và máu không bị giữ trong các ống mạch.

open cluster | quần tinh mở Một chùm sao có hình dạng lỏng lẻo, không theo thứ tự và có không quá vài ngàn ngôi sao.

open system | hệ thống mở Một hệ thống mà vật chất có thể vào hoặc ra môi trường bên ngoài.

open-ocean zone | vùng biển khơi Khu vực sâu nhất, tối nhất của đại dương phía ngoài thềm lục địa.

optic nerve | thần kinh thị giác Dây thần kinh ngắn, to mang tín hiệu từ mắt vào não.

optical axis | trục quang học Một đường thẳng tưởng tượng chia đôi một tấm gương phản chiếu.

optical telescope | kính viễn vọng quang học Kính viễn vọng sử dụng thấu kính hoặc gương phản chiếu để tập hợp và hội tụ ánh sáng.

orbit | quỹ đạo Đường di chuyển của một vật thể quay quanh một vật thể khác trong không gian.

orbital velocity | vận tốc quỹ đạo Vận tốc mà một tên lửa phải đạt đến để hình thành một quỹ đạo quay xung quanh một thiên thể trong không gian.

organ | cơ quan Một cấu trúc cơ thể gồm có nhiều loại mô làm việc chung với nhau.

organ system | hệ cơ quan Một nhóm các cơ quan hoạt động phối hợp với nhau để thực hiện một chức năng chính.

organelle | bào quan Cấu trúc cực nhỏ của tế bào thực hiện một chức năng cụ thể trong tế bào đó.

organic rock | đá hữu cơ Đá trầm tích hình thành từ xác sinh vật được bồi tích thành những lớp dày.

organism | sinh vật Một vật sống.

osmosis | sự thẩm thấu Hiện tượng phân tử nước khuếch tán qua một màng thấm chọn lọc.

outer core | lõi ngoài Lớp sắt và kền lỏng bao quanh lõi trong của trái đất.

output | đầu ra Vật liệu, năng lượng, kết quả, hoặc sản phẩm cho ra từ một hệ thống.

output force | lực đầu ra Lực tác động lên một vật bởi một cái máy.

ovary | bầu noãn (buồng trứng) 1. cấu trúc trong bông hoa bao bọc và bảo vệ noãn và hạt trong quá trình phát triển. 2. Bộ phận thuộc hệ sinh sản của nữ giới, là nơi sản xuất trứng và estrogen.

overtone | bội âm Tần số tự nhiên là bội số của tần số cơ bản của một âm thanh.

ovulation | rụng trứng Quá trình giải phóng trứng trưởng thành từ buồng trứng vào ống dẫn trứng.

ovule | noãn Trong các loại cây có hạt, đây là cấu trúc sinh ra thể giao tử cái; chứa một tế bào trứng.

oxbow lake | hồ móng ngựa Một khúc quanh của con sông bị chặn lại thành hồ.

oxidation | ôxy hóa Một sự biến đổi hóa học mà một chất kết hợp với ôxy, như ôxít sắt, tạo thành chất rỉ sét.

ozone | ôzôn Một dạng ôxy có ba nguyên tử ôxy trong mỗi phân tử thay vì thông thường là hai; độc hại đối với các sinh vật nếu gần mặt đất.

ozone layer | tầng ôzôn Tầng lớp trong bầu khí quyển trên là nơi có nồng độ khí ôzôn cao hơn phần khí quyển còn lại.

P

- p wave | sóng sơ cấp** Một loại sóng địa chấn làm co giãn mặt đất.
- pacemaker | trung tâm tạo nhịp** Một nhóm tế bào tại tâm nhĩ phải truyền đi tín hiệu làm cho cơ tim co thắt và điều tiết nhịp tim.
- paleontologist | nhà cổ sinh vật học** Nhà khoa học nghiên cứu hóa thạch để tìm hiểu về các sinh vật cổ.
- pancreas | tuyến tụy** Một bộ phận cơ thể có hình tam giác nằm giữa dạ dày và đoạn đầu của ruột non; nó tiết ra enzym tiêu hóa để phân nhỏ các chất dinh dưỡng.
- Pangaea | Siêu Lục Địa** Tên được đặt cho một vùng đất đơn độc bắt đầu chia nhỏ ra cách đây 200 triệu năm và cho ra các châu lục như ngày hôm nay.
- parallax | thị sai** Sự thay đổi biểu kiến vị trí của một vật khi được nhìn thấy từ những nơi khác nhau.
- parallel circuit | mạch song song** Là một mạch điện có nhiều phần khác nhau được đấu nối theo các nhánh biệt lập trên mạch điện này.
- parasite | ký sinh vật** Một sinh vật hưởng lợi từ việc sống với, trên, hoặc trong cơ thể một sinh vật chủ theo kiểu tương tác ký sinh.
- parasitism | hiện tượng ký sinh** Một loại quan hệ cộng sinh trong đó một sinh vật sống với, trên hay trong cơ thể một sinh vật chủ và gây hại cho sinh vật đó.
- passive immunity | miễn dịch thụ động** Trạng thái miễn dịch xuất hiện khi các kháng thể được cung cấp cho một người thay vì tự trong cơ thể người đó sản xuất ra.
- passive transport | vận chuyển thụ động** Hình thức vận chuyển các chất hòa tan xuyên màng tế bào mà không cần năng lượng của tế bào.
- pasteurization | tiệt trùng** Một quá trình làm nóng thức ăn đến độ đủ cao để tiêu diệt hầu hết các loại vi khuẩn độc hại mà không bị mất đi mùi vị thức ăn.
- pathogen | mầm bệnh** Một loại sinh vật gây bệnh.
- peat | than bùn** Rong rêu chết thành những lớp chặt ở những nơi đầm lầy.
- pedigree | phả hệ** Một công cụ mà các nhà di truyền học sử dụng để lập bản đồ thừa kế các đặc tính.
- penumbra | vùng nửa tối** Phần bao quanh chỗ tối nhất của bóng tối.
- Percent Daily Value | Phần Trăm Giá Trị Dinh Dưỡng Hàng Ngày** Một con số cho biết trong một khẩu phần ăn có bao nhiêu giá trị dinh dưỡng cho một người cần 2,000 calori mỗi ngày.
- percent error | phần trăm sai số** Phép tính sử dụng cho việc xác định xem một giá trị thực nghiệm có độ chính xác so với giá trị thật như thế nào.
- period | chu kỳ tuần hoàn (kỳ)** 1. Đầy ngang của các nguyên tố trên bản phân loại tuần hoàn.
2. Một trong các đơn vị thời gian trong hệ thống niên đại địa chất, được các nhà địa chất học dùng để chia nhỏ đơn vị đại.
- periodic table | bảng tuần hoàn** Sự sắp xếp của các phần tử thể hiện mô hình lặp lại của các thuộc tính của chúng.
- peripheral nervous system | hệ thống thần kinh ngoại biên** Một phần của hệ thống thần kinh bao gồm tất cả các dây thần kinh nằm ngoài hệ thần kinh trung ương.
- peristalsis | nhu động** Những làn sóng co bóp lần lượt ở các cơ trơn giúp chuyển thức ăn qua thực quản vào bao tử.
- permafrost | tầng đất đóng băng vĩnh cửu** Đất đông triền miên được tìm thấy tại các vùng khí hậu đài nguyên.
- permeable | tính thấm** Một đặc tính của vật liệu chứa nhiều túi khí hoặc lỗ hổng nối kết với nhau, như vậy nước có thể chui lọt qua dễ dàng.
- petrified fossil | hóa thạch** Trong hóa thạch, khoáng chất thay thế tất cả hoặc một phần cơ thể sinh vật.
- petrochemical | chất hóa dầu** Một hợp chất sản xuất từ dầu mỏ.
- petroleum | dầu mỏ** Nhiên liệu hóa thạch dạng lỏng; còn được gọi là dầu.
- pH scale | thang pH** Một dãy giá trị dùng để biểu thị độ axit hay bazơ của một chất; biểu thị nồng độ của ion hydro trong một dung dịch.
- phagocyte | thực bào** Loại bạch cầu tiêu diệt các mầm bệnh bằng cách nuốt và phân hủy chúng.
- pharynx | hầu** cổ họng; bộ phận của cả hai hệ hô hấp và hệ tiêu hóa.
- phase | tuần trăng** Một trong các hình dáng biểu kiến của mặt trăng thấy được từ mặt đất.
- phenotype | kiểu hình** Hình dạng bên ngoài của một sinh vật, hoặc nói cách khác là những tính trạng nhìn thấy được.
- pheromone | chất dẫn dụ** Chất hóa học do một động vật tiết ra tạo ảnh hưởng đến hành vi của một động vật cùng loài khác.

phloem | libe Mô mạch để truyền dẫn thức ăn trong một số loại cây.

photochemical smog | khói mù quang hóa Khói mù màu nâu dày đặc là một hỗn hợp của ôzôn và những hóa chất khác tạo thành khi những chất ô nhiễm phản ứng với ánh sáng mặt trời.

photoelectric effect | hiệu ứng điện quang Việc hạt điện tử phóng ra từ một chất khi có ánh sáng chiếu lên chất đó.

photon | quang tử Một hạt, hay còn gọi là "gói", của năng lượng ánh sáng.

photoperiodism | quang kỳ Phản ứng của thực vật khi độ dài của các khoảng thời gian sáng và tối thay đổi theo mùa.

photosphere | quyển sáng Lớp trong của khí quyển mặt trời cho ra ánh sáng thấy được bằng mắt thường; bề mặt của mặt trời.

photosynthesis | sự quang hợp Quá trình mà cây hoặc các sinh vật tự dưỡng khác nhận và sử dụng năng lượng ánh sáng để biến điôxít cacbon và nước thành thức ăn.

physical change | thay đổi vật lý Một sự thay đổi làm biến thể hay hình dạng của một chất liệu nhưng không làm cho chất liệu đó biến thành một chất khác.

physical property | lý tính Đặc tính của một chất nguyên chất có thể quan sát được mà không cần biến chất đó thành một chất khác.

pigment | sắc tố 1. Một hợp chất hóa học có màu sắc hấp thụ ánh sáng. 2. Một chất màu dùng để nhuộm màu các vật liệu khác.

pioneer species | loài tiên phong Loài đầu tiên đến định cư ở một vùng trong quá trình diễn thế.

pipe | ống Một ống dài để macma chảy qua từ lò macma lên mặt đất.

pistil | nhụy Bộ phận sinh dục cái của hoa.

pitch | âm vực Sự mô tả âm thanh được cảm nhận cao hay thấp.

pituitary gland | tuyến yên Tuyến nội tiết có chức năng điều tiết nhiều hoạt động cơ thể và kiểm soát hoạt động của một số tuyến nội tiết khác.

pixel | ảnh điểm Một phần ảnh số, thường thấy được là một điểm vuông nhỏ hay một dấu chấm nhỏ.

placenta | nhau Một bộ phận có trong hầu hết động vật có vú đang mang thai, kể cả con người. Bộ phận này liên kết giữa cơ thể mẹ và phôi đang phát triển và cho phép việc trao đổi chất giữa mẹ và con.

placental mammal | động vật nhau thai Loài động vật có vú phát triển trong bụng mẹ cho đến khi các hệ thống trong cơ thể có thể tự hoạt động độc lập được.

plain | đồng bằng Loại địa mạo có địa hình phẳng hoặc đất có dốc thoải thoải nhẹ.

plane mirror | gương phẳng Một tấm gương phẳng chiếu lại hình ảnh ảo cùng chiều, cùng cỡ với vật.

planet | hành tinh Một vật có quỹ đạo quanh một vì sao, có đủ kích cỡ để tự giữ hình cầu bằng chính lực hấp dẫn của nó, và khu vực gần quỹ đạo của nó không còn các vật thể khác có khối lượng đáng kể.

planetesimal | hạt giống hành tinh Một trong những thiên thể nhỏ, giống như tiểu hành tinh, làm vật liệu tạo thành các hành tinh.

plankton | phù du Tảo và các động vật cực nhỏ trôi nổi trong nước và được sóng và dòng chảy đưa đi.

plasma | huyết tương (thể plasma) 1. Phần chất lỏng trong máu. 2. Thể tương tự như thể khí của một vật chất bao gồm một hỗn hợp các hạt điện tử tự do và các nguyên tử đã mất điện tử.

plate | mảng địa tầng Một phần của thạch quyển di chuyển dần qua mặt quyển mềm, mang theo những mảnh vỏ của lục địa và của đại dương.

plate tectonics | kiến tạo địa tầng Một học thuyết cho rằng những mảng thạch quyển của trái đất luôn luôn chuyển động bởi những dòng đối lưu trong lớp phủ.

plateau | cao nguyên Vùng đất rộng lớn ở độ khá cao, tương đối bằng phẳng.

platelet | tiểu cầu Mảnh của tế bào đóng vai trò quan trọng cho việc đông máu cục.

plucking | sự cày mòn Quá trình sông băng lấy và mang theo đá khi chảy qua một vùng đất.

point source | nguồn tập trung Một nguồn ô nhiễm cụ thể có thể xác định được.

polar bond | liên kết phân cực Liên kết cộng hóa trị chia sẻ các hạt điện tử không đồng đều.

polar zones | vùng cực Những vùng gần hai cực từ khoảng 66.5 đến 90 vĩ độ bắc và 66.5 đến 90 vĩ độ nam.

polarization | sự phân cực Một quá trình mà các hạt điện tử bị hút hoặc đẩy bởi một điện trường bên ngoài, làm cho các hạt điện tử chuyển động trong nguyên tử.

polarized light | ánh sáng phân cực Ánh sáng được lọc để tất cả các tia sóng hướng phía song song với nhau.

pollen | phấn hoa Cấu trúc nhỏ (giao tử đực) do cây có hạt cho ra, nó chứa tế bào mà sau này trở thành tế bào tinh trùng.

pollination | thụ phấn Việc truyền phân tử cấu trúc sinh sản đực sang cấu trúc sinh sản cái trong thực vật.

- pollution | ô nhiễm** Ô nhiễm đất, nước hoặc không khí của trái đất.
- polyatomic ion | ion đa nguyên tử** Một ion được tạo thành từ hai nguyên tử trở lên.
- polygenic inheritance | di truyền đa gen** Việc di truyền các tính trạng được kiểm soát bởi hai gen hay nhiều hơn, như là chiều cao của người chẳng hạn.
- polymer | polyme** Một chuỗi dài của các phân tử bao gồm các đơn vị lặp đi lặp lại.
- polyp | dạng thù tức** Một trong những hình dạng cơ thể của động vật ruột khoang, trông giống như một bình hoa đứng thẳng và thường dễ thích ứng với đời sống bám chặt vào một mặt nào đó dưới nước.
- population | quần thể** Tất cả các cá thể cùng loài sống trong cùng một vùng.
- population density | mật độ quần thể** Số cá thể ở một vùng có diện tích nhất định.
- potential energy | thế năng** Năng lượng của một vật có được vì vị trí của nó; cũng có nghĩa là nội năng chứa trong một vật, thí dụ như năng lượng chứa trong các liên kết hóa học.
- power | công suất** Tỷ lệ của một dạng năng lượng được sử dụng để biến thành một dạng năng lượng khác.
- precipitate | chất kết tủa** Chất rắn hình thành từ một dung dịch lúc xảy ra phản ứng hóa học.
- precipitation | mưa** Bất kỳ hình dạng nào của nước mà rơi ra từ đám mây và đến bề mặt Trái Đất như mưa, tuyết, mưa đá hoặc mưa tuyết.
- precision | độ chính xác** Độ gần nhau của một tập hợp số đo lường.
- predation | sự săn mồi** Một tương tác trong đó một sinh vật giết một sinh vật khác để ăn thịt hay kiếm chất dinh dưỡng từ nó.
- predator | vật săn mồi** Là sinh vật giết con mồi trong tương tác săn mồi.
- pressure | áp suất** Lực đè lên bề mặt được chia bởi diện tích của bề mặt đó.
- prey | con mồi** Sinh vật bị giết và bị ăn thịt bởi một sinh vật khác trong tương tác săn mồi.
- primary succession | diễn thế nguyên sinh** Một chuỗi diễn biến xảy ra trong một vùng chưa có đất hoặc sinh vật tồn tại.
- prime meridian | kinh tuyến gốc** Đường phân chia nửa vòng tròn từ bắc cực đến nam cực và đường đó đi ngang qua địa danh Greenwich của nước Anh.
- probability | xác suất** Một số diễn tả khả năng xảy ra của một sự kiện cụ thể.
- producer | sinh vật sản xuất** Một sinh vật có thể tự tạo ra thức ăn cho nó.
- product | sản phẩm** Chất được tạo thành do một phản ứng hóa học.
- prokaryote | sinh vật nhân sơ** Sinh vật đơn bào không có nhân và cũng thiếu một số cấu trúc tế bào khác.
- prominence | tai lửa** Vòng khí khổng lồ màu đỏ vòng ra từ bề mặt của mặt trời và kết nối các vùng vết đen.
- protein | protein** Phân tử hữu cơ lớn được cấu tạo bởi cacbon, hydro, oxy, nitơ, và đôi khi bởi lưu huỳnh.
- protein synthesis | tổng hợp protein** Quá trình mà các axit amin liên kết với nhau để hình thành các protein.
- protist | sinh vật đơn bào** Loại sinh vật nhân chuẩn không thể xếp loại theo động vật, thực vật, hoặc nấm được.
- protons | proton** Hạt nhỏ tích điện dương được tìm thấy trong hạt nhân của một nguyên tử.
- protostar | phôi sao** Một đám mây khí và bụi gom tụ lại đến khi đủ khối lượng để hình thành một ngôi sao.
- prototype | nguyên mẫu** Một mô hình hoạt động dùng để thử nghiệm thiết kế.
- protozoan | động vật nguyên sinh** Sinh vật đơn bào (chỉ có một tế bào), tương tự loài động vật.
- pseudopod | chân giả** Một cái "chân giả" hoặc chỗ phình ra tạm thời chứa tế bào chất dùng để ăn và di chuyển trong một số động vật nguyên sinh.
- psychrometer | máy đo độ ẩm** Dụng cụ dùng để đo độ ẩm tương đối.
- pulley | ròng rọc** Máy đơn giản gồm có một bánh rãnh có sợi dây thừng hoặc dây cáp vòng qua.
- pulsar | sao tinh** Ngôi sao neutron quay rất nhanh phát ra sóng vô tuyến.
- punctuated equilibrium | giả thuyết cân bằng ngắt quãng** Một mô hình tiến hóa trong đó những thời kỳ ổn định lâu dài thỉnh thoảng bị gián đoạn bởi những thời kỳ ngắn có nhiều thay đổi nhanh hơn.
- Punnett square | bảng Punnett** Một biểu đồ cho thấy tất cả các kết hợp alen có thể có được từ việc lai tạo gen.
- pupa | nhộng** Giai đoạn thứ ba trong quá trình biến thái hoàn toàn, trong đó ấu trùng phát triển thành côn trùng trưởng thành.
- pupil | đồng tử** Phần hở giữa mí mắt, nơi để ánh sáng xuyên vào bên trong mắt.

purebred | thuần chủng Con của bố mẹ có cùng tính trạng.

pyroclastic flow | dòng vụn núi lửa Dòng tro, xỉ, bom, và khí chảy xuống từ núi lửa trong lúc nổ tung.

Q

qualitative observation | quan sát định tính Một loại quan sát chú trọng đến những tính chất không thể biểu thị bằng số được.

quantitative observation | quan sát định lượng Một loại quan sát chú trọng đến con số hoặc số lượng.

quasar | chuẩn tinh Một thiên hà ở xa cực sáng và có một hố đen khổng lồ giữa trung tâm.

R

radial symmetry | tính đối xứng xuyên tâm Hình dạng cơ thể mà nếu vẽ một đường tưởng tượng xuyên qua tâm theo bất cứ góc độ nào đi nữa thì vẫn chia động vật đó thành hai hình đối chiếu nhau.

radiation | bức xạ Sự lan truyền năng lượng bằng sóng điện từ.

radiation zone | vùng bức xạ Một vùng có khí dày đặc trong vùng nội của mặt trời, tại vùng này năng lượng được truyền đi chủ yếu bằng bức xạ điện từ.

radio telescope | kính viễn vọng vô tuyến Một dụng cụ dùng để phát hiện sóng vô tuyến từ các vật thể ngoài không gian.

radio waves | sóng vô tuyến Sóng điện từ có bước sóng dài nhất và tần số thấp nhất.

radioactive dating | định tuổi bằng phóng xạ Quá trình định tuổi của một vật bằng chu kỳ bán rã của một hoặc nhiều đồng vị phóng xạ.

radioactive decay | phân rã phóng xạ Quá trình mà hạt nhân của những nguyên tố hóa học phân rã và cho ra năng lượng và các hạt chuyển động nhanh.

radioactivity | phóng xạ Việc một hạt nhân nguyên tử không ổn định tự nhiên phóng ra bức xạ.

radon | radon Một khí phóng xạ không màu, không mùi.

radula | lưỡi gai Trong động vật thân mềm, đây là dải răng nhỏ và dẻo.

rain forest | rừng mưa Rừng có mưa ít nhất 2 mét một năm, thường thấy ở vùng nhiệt đới có khí hậu ẩm ướt.

range | khoảng biến thiên Khoảng giữa giá trị lớn nhất và giá trị nhỏ nhất trong một tập hợp số liệu.

rarefaction | vùng dẫn Phần của sóng dọc mà các hạt trong môi trường truyền dẫn nằm cách xa ra.

ray | tia Một đường thẳng dùng để biểu thị sóng ánh sáng.

reactant | chất phản ứng Một chất tham gia vào một phản ứng hóa học.

reactivity | tính phản ứng Độ khó dễ và tốc độ nhanh, chậm của một nguyên tố khi kết hợp, hoặc phản ứng với những nguyên tố hoặc hợp chất khác.

reactor vessel | buồng phản ứng Một bộ phận của lò phản ứng nguyên tử, nơi mà phản ứng phân hạch xảy ra.

real image | ảnh thật Ảnh ngược chiều với vật, được hình thành khi các tia ánh sáng gặp nhau.

recessive allele | alen lặn Alen ẩn mình (không biểu hiện) khi có mặt alen trội.

red blood cell | hồng cầu Một tế bào trong máu mang ôxy từ phổi đến cho các tế bào của toàn cơ thể.

reference point | điểm quy chiếu Một nơi hoặc vật dùng để so sánh xem một vật thể có chuyển động hay không.

refinery | nhà máy lọc Một nhà máy đun nóng dầu thô để phân tách thành các loại nhiên liệu và những sản phẩm khác.

reflecting telescope | kính viễn vọng phản xạ Một loại kính viễn vọng sử dụng gương cong để thu và hội tụ ánh sáng.

reflection | sự phản xạ Sự dội lại của một vật hoặc một làn sóng khi chạm vào một bề mặt không xuyên qua được.

reflex | phản xạ Một phản ứng tự động xảy ra một cách nhanh chóng và không cần sự điều khiển của ý thức.

refracting telescope | kính viễn vọng khúc xạ Một loại kính viễn vọng sử dụng gương lồi để thu và hội tụ ánh sáng.

refraction | sự khúc xạ Hiện tượng các sóng bị bẻ cong do biến đổi tốc độ khi đi xuyên qua một môi trường mới theo một góc độ.

regular reflection | phản xạ đều Hiện tượng phản chiếu xảy ra khi các tia ánh sáng song song chạm vào một mặt phẳng và phản chiếu ra theo cùng một góc độ.

relative age | tuổi tương đối Tuổi của một hòn đá so với tuổi của các hòn đá khác.

relative humidity | độ ẩm tương đối Phần trăm hơi nước trong không khí so với lượng hơi nước tối đa mà không khí có thể chứa được tại một nhiệt độ nhất định.

relief | khoảng chênh lệch độ cao Sự chênh lệch độ cao giữa điểm cao nhất và điểm thấp nhất trên một khu vực.

remote sensing | cảm ứng từ xa Việc thu thập thông tin về trái đất và những thiên thể khác trong không gian bằng cách sử dụng vệ tinh hoặc máy dò.

renewable resource | tài nguyên có thể hồi sinh Một tài nguyên hoặc là luôn luôn có sẵn hoặc là được thay thế một cách tự nhiên trong một thời gian tương đối ngắn.

replacement | phản ứng thay thế Một loại phản ứng mà trong đó có một nguyên tố thay thế một nguyên tố khác trong một hợp chất, hoặc hai nguyên tố trong các hợp chất khác nhau đổi chỗ cho nhau.

replication | nhân bản Quá trình mà một tế bào tự sao y bản ADN trong hạt nhân của nó trước khi phân bào.

reptile | loài bò sát Một loại động vật có xương sống, thân nhiệt được điều chỉnh theo môi trường, có phổi và da vảy, và đẻ trứng trên bờ.

reservoir | hồ chứa Hồ chứa nước cho con người sử dụng.

resistance | điện trở Số đo lực cản các hạt điện tích khi chạy qua một vật.

resonance | sự cộng hưởng Hiện tượng tăng biên độ dao động của một vật xảy ra khi có một sự dao động khác từ bên ngoài trùng khớp với tần số tự nhiên của vật đó.

respiratory system | hệ hô hấp Một hệ thống cơ quan giúp cho sinh vật trao đổi khí với môi trường xung quanh.

responding variable | biến số đáp ứng Trong các cuộc thí nghiệm, đây là yếu tố thay đổi do tác động của việc thay đổi biến số quyết định, tức là biến số độc lập; còn được gọi là biến số phụ thuộc.

response | đáp ứng Một hành động hoặc thay đổi hành vi xảy ra do tác động của một sự kích thích.

retina | võng mạc Lớp tế bào cảm thụ nằm phía sau mắt, nơi hình ảnh được hội tụ.

reverse fault | đứt gãy nghịch Loại đứt gãy có cánh treo trượt lên trên; gây ra bởi chuyển động nén ép của vỏ trái đất.

revolution | chuyển động theo vòng Sự chuyển động của một vật quanh một vật khác.

rhizoid | rễ giả Cấu trúc mỏng, giống rễ, làm cho rêu bám được và hút nước và dinh dưỡng để nuôi thân.

ribosome | ribô thể Một bào quan nhỏ có dạng hạt trong tế bào chất của một tế bào và có chức năng sản xuất ra protein.

Richter scale | thang đo Richter Thang đo cường độ động đất dựa theo kích cỡ của sóng địa chấn.

rift valley | thung lũng tách giãn Thung lũng sâu hình thành tại nơi có hai mảng địa tầng di chuyển ra xa nhau.

rill | rãnh nước xói Một rãnh nhỏ trên đất được tạo ra do dòng nước.

ring | vành đai Vành mỏng có băng và hạt đá vây quanh một hành tinh.

rip current | dòng rút Dòng nước hẹp và mạnh, chảy xiết trong khoảng thời gian ngắn từ bờ hướng ra biển xé qua một khe nhỏ.

risk-benefit analysis | phân tích rủi ro-lợi ích Quá trình đánh giá những vấn đề về công nghệ có thể xảy ra so với những lợi ích đang mong đợi.

river | sông Một dòng nước tự nhiên chảy vào một vùng nước khác, chẳng hạn như đại dương, hồ hoặc một dòng sông khác.

rock cycle | chu kỳ của đá Một chuỗi các quá trình xảy ra trên mặt và trong lòng đất dần dần chuyển đổi đá từ dạng này sang dạng khác.

rock-forming mineral | khoáng chất tạo thành đá Bất cứ các khoáng chất thông thường nào tạo thành hầu hết các loại đá có trong vỏ trái đất.

rods | tế bào hình que Các tế bào trong võng mạc cảm thụ ánh sáng mờ.

rolling friction | ma sát lăn Lực ma sát sinh ra khi một vật lăn trên một mặt phẳng.

root cap | chóp rễ Lớp kết cấu bao phủ đầu rễ, bảo vệ rễ khỏi bị hư khi chui xuyên theo đất.

rotation | chuyển động xoay Chuyển động xoay quanh trục của chính một hành tinh.

rover | xe tự hành Một loại rô bốt thám hiểm nhỏ có thể di chuyển trên bề mặt của một hành tinh hay mặt trăng.

runoff | nước chảy tràn Nước chảy tràn trên mặt đất thay vì thấm vào đất.

S

S wave | sóng thứ cấp Một loại sóng địa chấn xảy ra khi hướng rung vuông góc với hướng đi của sóng.

salinity | độ mặn Tổng lượng muối hòa tan trong một mẫu nước.

sand dune | cồn cát Một sự bồi của cát nhờ gió thổi.

salt | muối Một hợp chất ion cho ra từ sự trung

sanitary landfill | bãi chôn lấp hợp vệ sinh Bãi chôn lấp chứa các loại chất thải không độc hại như chất thải rắn đô thị, mảnh vụn xây dựng, và một số chất thải công nghiệp và nông nghiệp.

satellite | vệ tinh 1. Một vật thể quay xung quanh một hành tinh. 2. Bất kỳ vật thể nào quay xung quanh một vật thể khác trong không gian.

saturated solution | dung dịch bão hòa Một hỗn hợp chứa chất hòa tan tối đa tại một nhiệt độ nhất định.

saturated zone | đới bão hòa Khu vực có đá hoặc đất đã có nước thấm đầy các khe hở và lỗ hốc.

savanna | thảo nguyên nhiệt đới Vùng đất cỏ mọc gần đường xích đạo có thể có một số bụi cây và cây thấp tán và mỗi năm có mưa đến 120 cm.

scale | tỷ lệ xích Dùng để chỉ mối tương quan về khoảng cách trên bản đồ hoặc quả bóng địa cầu với khoảng cách thật trên mặt đất.

scattering | tán xạ Hiện tượng phản xạ ánh sáng theo nhiều hướng khác nhau.

scavenger | loài ăn xác thối Loài thú ăn thịt, thức ăn là xác còn tươi hay đã phân hủy của các sinh vật chết.

scientific law | định luật khoa học Một câu mô tả những gì mà các nhà khoa học kỳ vọng sẽ xảy ra, và luôn luôn xảy ra giống nhau nếu dựa theo một tập hợp các điều kiện cụ thể.

scientific notation | ký hiệu khoa học Một phương pháp viết số toán học sử dụng lũy thừa mười.

scientific theory | lý thuyết khoa học Một sự giải thích đã được kiểm chứng kỹ đối với các quan sát hoặc kết quả thực nghiệm từ nhiều lĩnh vực khác nhau.

scrotum | bìu dái Túi da ngoài bọc các tinh hoàn bên trong.

sea breeze | gió biển Gió mát từ biển hoặc hồ thổi vào đất liền.

sea-floor spreading | sự tách giãn đáy biển Quá trình thêm vật liệu nóng chảy vào vỏ đại dương trên đáy biển.

seamount | núi ngầm Núi lửa dốc đứng mọc lên từ đáy sâu của đại dương.

secondary succession | diễn thế thứ sinh Một chuỗi diễn biến xảy ra trong một vùng có hệ sinh thái bị xáo trộn, nhưng đất và sinh vật vẫn còn tồn tại.

sediment | chất trầm tích Những mảnh vật liệu nhỏ, rắn từ đá hoặc xác sinh vật; vật liệu của trái đất bồi lắng do sự xói mòn.

sedimentary rock | đá trầm tích Loại đá hình thành khi những hạt nhỏ từ đá khác hoặc xác của động, thực vật bị đè nén và đóng chặt vào nhau.

seismic wave | sóng địa chấn Sự rung chuyển xuyên lòng đất mang theo năng lượng được phóng thích trong một trận động đất.

seismogram | biểu đồ địa chấn Sự ghi lại sóng địa chấn trong một trận động đất bằng máy ghi địa chấn.

seismograph | máy ghi địa chấn Dụng cụ ghi lại sự chuyển động của mặt đất bởi sóng địa chấn di chuyển xuyên lòng đất.

selective breeding | gây giống chọn lọc Phương pháp gây giống trong đó chỉ những sinh vật nào có các tính trạng mong muốn được phép sinh ra thế hệ sau.

selective cutting | chặt chọn Quá trình đốn tuyền một số loài cây trong một khu vực.

selectively permeable | tính thấm chọn lọc Tính chất của các màng tế bào cho phép một số chất thấm qua nhưng những chất khác thì không.

semicircular canals | ống bán khuyên Cấu trúc tai trong có chức năng tạo cảm giác thăng bằng.

semiconductor | chất bán dẫn Một chất liệu có thể dẫn điện khi hội đủ một số điều kiện nhất định.

sensory neuron | tế bào thần kinh cảm giác Tế bào thần kinh cảm thụ những kích thích từ trong cơ thể hoặc từ môi trường bên ngoài và biến những kích thích đó thành xung động thần kinh.

sepal | đài hoa Cấu trúc hình lá bao bọc và bảo vệ nụ hoa.

series circuit | mạch nối tiếp Một mạch điện mà tất cả các bộ phận nối đuôi nhau thành một chuỗi dọc theo đường dẫn.

sewage | nước thải Nước và chất thải của con người được rửa xuống bồn rửa, nhà vệ sinh và vòi sen.

sex chromosomes | nhiễm sắc thể giới tính Đôi nhiễm sắc thể mang gen xác định một người mang giới tính nam hay nữ.

sex-linked gene | gen liên hệ với giới tính Một gen trên nhiễm sắc thể giới tính (X hay Y).

sexual reproduction | sinh sản hữu tính Quá trình sinh sản có hai sinh vật bố và mẹ kết hợp vật chất di truyền của mình để sinh ra một sinh vật mới khác với cả bố và mẹ.

sexual selection | sự chọn lọc giới tính Một loại chọn lọc tự nhiên mà hành động theo khả năng của một sinh vật để kiếm được người bạn đời tốt nhất có thể.

shared derived characteristic | đặc tính dẫn xuất chung Một đặc điểm hay tính trạng, thí dụ như lông, mà một tổ tiên chung của một nhóm đã từng có và truyền xuống cho các thế hệ sau.

shearing | lực cắt Lực ứng suất đẩy các khối đá theo các hướng ngược nhau, chuyển dịch theo hướng ngang.

shield volcano | núi lửa hình khiên Ngọn núi rộng, có dốc thoải, được cấu tạo bởi nhiều lớp dung nham và hình thành bởi những đợt phun trào lặng.

short circuit | chập mạch Một mối nối cho phép dòng điện chạy theo đường có ít điện trở nhất.

short-day plant | thực vật ngày ngắn Loại cây ra hoa khi đêm dài hơn độ dài đêm tiêu chuẩn của loại cây này.

significant figures | chữ số có nghĩa Tất cả các chữ số trong một số đo đã được đo chính xác, thêm một chữ số được làm tròn theo sự ước chừng.

silica | điôxít silic Loại vật liệu được tìm thấy trong macma và được hình thành bởi hai nguyên tố ôxy và silicon; đây là chất liệu chính trong lớp vỏ và lớp phủ của trái đất.

sill | thể vỉa Một mảng đá núi lửa hình thành khi macma ép luồn giữa các lớp đá.

skeletal muscle | cơ xương Cơ bắp dính liền với xương và cung cấp lực để xương cử động; còn được gọi là cơ vân.

sliding friction | ma sát trượt Lực ma sát sinh ra khi một mặt phẳng rắn trượt trên một mặt phẳng rắn khác.

slope | độ dốc Độ dốc của một đường biểu đồ; tỷ lệ thay đổi theo chiều dọc (tăng) so với thay đổi theo chiều ngang (chạy)

small intestine | ruột non Bộ phận của hệ tiêu hóa, trong bộ phận này hầu hết sự tiêu hóa hóa học xảy ra.

smooth muscle | cơ trơn Cơ không chủ ý được tìm thấy trong nhiều cơ quan bên trong cơ thể.

society | xã hội, quần xã Một nhóm các động vật cùng loài hay người có quan hệ họ hàng gần cùng hợp tác với nhau một cách có tính tổ chức cao để mang lại lợi ích cho cả nhóm.

soil | đất Vật liệu rời, bị phong hóa trên bề mặt Trái Đất, trong đó thực vật có thể phát triển được.

soil horizon | tầng thổ nhưỡng Tầng đất có màu và kết cấu khác với tầng trên và tầng dưới nó.

solar eclipse | nhật thực Hiện tượng che khuất ánh nắng mặt trời chiếu xuống trái đất xảy ra khi mặt trăng nằm thẳng giữa trái đất và mặt trời.

solar flare | lưòi lửa mặt trời Hiện tượng phụt khí từ bề mặt của mặt trời xảy ra khi các vòng trong vùng vết đen thành linh nổi lại.

solar system | hệ mặt trời Hệ thống bao gồm mặt trời và các hành tinh và các vật thể khác xoay quanh nó.

solar wind | gió mặt trời Một luồng hạt điện tích phát ra từ vành hào quang của mặt trời.

solenoid | sôlênôit Cuộn dây dẫn có dòng điện.

solid | chất rắn Một trạng thái của vật chất có hình dạng và khối lượng xác định.

solstice | điểm chí Một trong hai ngày trong năm khi mặt trời ở xa đường xích đạo nhất.

solubility | độ hòa tan Số đo lường mức độ mà một chất có thể hòa tan bao nhiêu trong dung môi tại một nhiệt độ nhất định.

solute | chất hòa tan Phần trong dung dịch bị hòa tan trong dung môi.

solution | dung dịch Một hỗn hợp có một chất dung môi và ít nhất một chất hòa tan có những tính chất đồng nhất; một hỗn hợp mà trong đó một chất bị hòa tan trong một chất khác.

solvent | dung môi Phần của một dung dịch, thường là chất có số lượng nhiều nhất và làm tan một chất hòa tan.

somatic nervous system | hệ thần kinh bản thể Nhóm dây thần kinh trong hệ thần kinh ngoại biên điều khiển những động tác có chủ ý.

sonar | sonar (thiết bị định vị bằng âm thanh) Một hệ thống sử dụng phản xạ của sóng âm để xác định vị trí và khoảng cách của một vật dưới nước.

sonogram | ảnh siêu âm Ảnh hình thành do sóng siêu âm phản xạ lại.

space probe | tàu thăm dò vũ trụ Con tàu vũ trụ có nhiều thiết bị khoa học để thu thập số liệu, bao gồm cả hình ảnh, nhưng không có phi hành đoàn.

species | loài Một nhóm gồm các sinh vật tương tự có thể phối giống với nhau và sinh sản ra con và con đó cũng có thể phối giống và sinh sản tiếp.

specific heat | nhiệt dung riêng Số lượng nhiệt năng cần thiết để tăng nhiệt độ của 1 kilogram vật liệu lên 1 độ kelvin, tương đương với 1°C.

spectrograph | máy quang phổ Dụng cụ tách ánh sáng ra thành các màu và xếp thành ảnh của phổ sau khi tách màu.

spectrum | phổ Một dải bước sóng của sóng điện từ.

- speed | tốc độ** Khoảng cách mà một vật di chuyển được trong một đơn vị thời gian nhất định.
- spinal cord | tủy sống** Cột dày của mô dây thần kinh nối liền từ não đến hầu hết các dây thần kinh trong hệ thần kinh ngoại biên.
- spiral galaxy | thiên hà hình xoắn** Một thiên hà có bụng phình ra ở giữa và các chi xoắn ra theo kiểu vòng pháo hoa.
- spit | mủi cát** Bãi biển hình thành bởi sự dịch chuyển ven bờ, chĩa ra như một ngón tay chọc vào nước.
- spongy bone | chất xốp của xương** Lớp mô xương có nhiều lỗ hổng nhỏ và nằm ngay sát bên trong lớp xương đặc.
- spontaneous generation | thuyết tự sinh** Ý tưởng sai lầm cho rằng sinh vật có thể sinh ra từ các nguồn vô sinh.
- spore | bào tử** Trong vi khuẩn, sinh vật đơn bào, và nấm, đây là một tế bào nhỏ, có màng dày, có khả năng sinh tồn trong những điều kiện không thuận lợi và sau đó phát triển thành một sinh vật mới.
- sporophyte | thể bào tử** Là giai đoạn trong chu kỳ sống của một thực vật, trong giai đoạn này thực vật sinh ra bào tử.
- spring tide | triều cường** Thủy triều có mức chênh lệch lớn nhất giữa hai lúc triều xuống và triều lên liền kề nhau.
- stalactite | nhũ đá** Cấu trúc giống như giọt nước đóng băng thông xuống từ nóc hang động.
- stalagmite | măng đá** Cấu trúc giống như chiếc cột mọc lên từ nền hang động.
- stamen | nhị hoa** Bộ phận sinh dục đực của hoa.
- standing wave | sóng đứng** Một loại sóng trông như đứng lại một chỗ, mặc dù đó là hai làn sóng đang giao thoa khi đang đi ngược chiều với nhau.
- star | sao** Một quả cầu khí nóng, cơ bản là hydro và heli, đang xảy ra phản ứng hợp hạch.
- static discharge | sự phóng tĩnh điện** Hiện tượng mất đi tĩnh điện khi điện tích truyền từ vật này sang vật khác.
- static electricity | tĩnh điện** Sự tích tụ điện trên một vật.
- static friction | ma sát tĩnh** Lực ma sát tác động giữa hai vật không chuyển động.
- steppe | thảo nguyên** Đồng cỏ hoặc bãi cỏ thường gặp ở những vùng bán khô hạn.
- stimulant | chất kích thích** Thuốc làm tăng tốc các quá trình hoạt động của cơ thể.
- stimulus | tác nhân kích thích** Bất cứ biến đổi hoặc tín hiệu nào trong môi trường có thể làm một sinh vật phản ứng theo một kiểu nhất định.
- stoma | lỗ khí** Một lỗ nhỏ trên mặt dưới của lá, thông qua lỗ này ôxy, nước và điôxít cacbon có thể di chuyển.
- stomach | bao tử** Một cơ quan dạng túi cơ nằm trong bụng, và là nơi mà thức ăn được phân rã.
- storm | bão** Một sự nhiễu động mạnh trong bầu khí quyển.
- storm surge | nước dâng do bão** Một "vòm" nước dâng ngập vùng bờ biển có bão kéo đến.
- stratosphere | tầng bình lưu** Tầng kế tầng thấp nhất trong bầu khí quyển của trái đất.
- stratus | mây tầng** Những đám mây tạo thành tầng và thường che phủ gần hết bầu trời.
- streak | vệt** Màu của bột khoáng.
- stream | suối** Một kênh mà nước chảy liên tục từ trên cao xuống dốc đồi.
- stress | ứng suất (sự căng thẳng)** 1. Lực tác động lên đá làm thay đổi hình dạng hoặc thể tích. 2. Trong người, đây là phản ứng của cơ thể đối với các sự kiện có vẻ đe dọa, thách thức, hoặc xáo trộn tinh thần.
- striated muscle | cơ vân** Loại cơ trông như có sọc; còn được gọi là cơ xương.
- strike-slip fault | đứt gãy ngang** Một loại đứt gãy mà cả hai cánh di chuyển ngang, ngược chiều với nhau, chỉ hướng lên hoặc xuống một ít.
- subarctic | cận bắc cực** Vùng khí hậu nằm phía bắc của vùng khí hậu lục địa ẩm.
- subduction | sự hút chìm** Quá trình vỏ đại dương chìm xuống rãnh sâu của đại dương và trở vào lớp phủ tại ranh giới mảng hội tụ.
- sublimation | quá trình thăng hoa** Hiện tượng biến đổi trạng thái từ thể rắn trực tiếp sang thể khí mà không qua thể lỏng.
- subscript | chỉ số dưới** Số trong một công thức hóa học biểu thị số các nguyên tử trong một phân tử hoặc tỷ lệ các nguyên tố trong một hợp chất.
- subsoil | tầng đất cái** Tầng đất dưới lớp đất mặt, tầng này có ít chất dinh dưỡng cho sinh vật hơn tầng đất mặt, nó chứa hầu hết là đất sét và các khoáng chất khác.
- substance | chất** Một nguyên chất có một tập hợp các đặc tính riêng.
- succession | sự diễn thế** Một chuỗi các biến đổi tuần tự xảy ra trong một quần thể qua thời gian.
- sun | mặt trời** Một vật thể lớn, ở dạng thể khí ở trung tâm của hệ mặt trời.

sunspot | vết đen mặt trời 1. Vùng khí đen trên bề mặt của mặt trời có nhiệt độ nguội hơn các chất khí xung quanh. 2. Vùng tương đối tối, nguội trên bề mặt của mặt trời.

supernova | siêu tân tinh Vụ nổ lóe sáng của một siêu sao khổng lồ đang chết.

surface tension | sức căng bề mặt Kết quả của lực kéo vào nhau giữa các phân tử của chất lỏng làm cho khoảng cách giữa các phân tử đó gần lại nhau hơn; làm cho bề mặt có vẻ như một lớp da mỏng.

surface wave | sóng bề mặt Một loại sóng địa chấn hình thành khi sóng sơ cấp và sóng thứ cấp đến mặt đất.

surveying | công việc trắc địa Một quá trình mà những người vẽ bản đồ xác định khoảng cách và độ cao bằng cách sử dụng các công cụ và các nguyên tắc về hình học.

suspension | thể vẩn Một hỗn hợp có các hạt nhỏ có thể trông thấy bằng mắt thường và dễ tách rời bằng cách lắng hoặc lọc.

sustainable | bền vững Sử dụng tài nguyên theo cách duy trì nó trong một số lượng nhất định hoặc tổng giá trị trong một khoảng thời gian nhất định.

sustainable use | sử dụng bền vững việc dùng tài nguyên nhằm duy trì nguồn tài nguyên còn giữ được chất lượng nhất định và trong một khoảng thời gian nhất định.

sustainable yield | sản lượng bền vững Số lượng tài nguyên tái tạo có thể thu hoạch thường xuyên mà không làm giảm đi nguồn cung cấp trong tương lai.

swim bladder | bóng cá Cơ quan nội tạng chứa khí giúp cho cá có xương bìn ổn cơ thể ở các độ sâu khác nhau trong nước.

symbiosis | hiện tượng cộng sinh Bất cứ mối tương quan nào mà hai loài sống gần nhau và ít nhất một loài được hưởng lợi.

synapse | khớp thần kinh Nơi một tế bào thần kinh có thể truyền xung động đến tế bào khác.

synthesis | tổng hợp hóa học Phản ứng hóa học của hai chất đơn giản được kết hợp để cho ra một chất mới, phức tạp hơn.

synthetic | nhân tạo Được tạo ra hoặc sản xuất bởi con người; không có trong tự nhiên.

system | hệ thống 1. Một tập hợp các bộ phận cùng hoạt động như cùng một khối. 2. Một nhóm các phần liên quan với nhau và hoạt động phối hợp với nhau để thực hiện một chức năng hoặc đưa đến một kết quả.

T

T cell | tế bào T Loại tế bào bạch huyết phát hiện mầm bệnh và biết phân biệt từng mầm bệnh khác nhau.

tar | nhựa thuốc lá Chất dính có màu đen hình thành từ khói thuốc lá.

target cell | tế bào đích Loại tế bào trong cơ thể có thể nhận dạng cấu tạo hóa học của một hoóc môn.

taste buds | nụ vị giác Cơ quan cảm thụ trên lưỡi đáp ứng với các chất hóa học trên thức ăn.

taxonomy | phân loại học Môn khoa học nghiên cứu về cách xếp loại sinh vật.

telescope | kính thiên văn Một dụng cụ quang học mà tạo hình ảnh phóng to của các vật thể ở xa.

temperate zones | vùng ôn đới Các vùng nằm giữa vùng nhiệt đới và vùng cực.

temperature | nhiệt độ Một thứ gì đó nóng hay lạnh ở một mức nào đó; đo động năng trung bình của các phần tử trong một chất.

temperature inversion | nghịch nhiệt Tình trạng mà tầng không khí ấm giữ lại lớp không khí ô nhiễm gần mặt đất.

tendon | gân Mô dai và chắc liên kết cơ với xương.

tension | lực căng Lực kéo căng đá đến khi đá có hình dạng mỏng ở giữa.

terrestrial planets | hành tinh đất đá Tên được đặt cho bốn hành tinh vòng trong của hệ mặt trời: Sao Thủy, Sao Kim, Trái Đất, và Sao Hỏa.

territory | lãnh thổ Một vùng cụ thể do một động vật hay nhóm động vật cư trú và bảo vệ.

testis | tinh hoàn Bộ phận thuộc hệ sinh sản của giống đực, là nơi sản xuất ra tinh trùng và kích thích tố sinh dục đực.

testosterone | kích thích tố sinh dục đực Hoóc môn được sản xuất bởi tinh hoàn, chất này kiểm soát sự phát triển của tinh trùng và các đặc tính của giống đực trưởng thành.

thermal conductivity | tính dẫn nhiệt Khả năng truyền nhiệt của một vật.

thermal energy | nhiệt năng Tổng động năng và thế năng của tất cả các phần tử của một vật.

thermal expansion | sự giãn nở nhiệt Sự giãn nở vật chất khi được nung nóng.

thermal pollution | ô nhiễm nhiệt Một loại ô nhiễm được gây ra bởi các nhà máy và nhà máy phát điện thải nước siêu nóng vào dòng nước.

thermogram | ảnh nhiệt Hình ảnh có nhiều chỗ có màu khác nhau theo nhiệt độ khác nhau.

thermosphere | tầng nhiệt quyển Lớp khí quyển ngoài cùng của bầu khí quyển trái đất.

thrust | lực đẩy Phần lực đẩy tên lửa đi về phía trước.

thunderstorm | mưa dông Một cơn bão nhỏ thường kèm theo lượng mưa lớn và nhiều sấm sét.

tide | thủy triều Sự lên và xuống của mực nước trong đại dương trong một đơn vị thời gian.

till | đất sét sông băng Chất trầm tích được bồi đọng trực tiếp từ sông băng.

tissue | mô Một nhóm tế bào tương tự hợp tác cùng nhau để thực hiện một chức năng cụ thể.

tolerance | sự kháng thuốc Trạng thái mà một người sử dụng thuốc càng ngày càng nhiều thuốc hơn để có được cùng một mức hiệu quả như trước đó.

topography | địa hình Hình dạng mặt đất được xác định bởi độ cao, khoảng chênh lệch độ cao, và địa mạo.

topsoil | tầng đất mặt Lớp đất rời trên cùng được cấu tạo bởi đất sét, khoáng chất và mùn (các chất dinh dưỡng và sinh vật phân rã).

tornado | lốc Mây hình phễu xoáy mạnh, chạm xuống mặt đất.

toxin | độc tố Chất độc làm hại đến sinh vật.

trace fossil | hóa thạch dấu vết Loại hóa thạch cung cấp chứng cứ về các sinh hoạt của những sinh vật cổ.

tracer | chất phóng xạ đánh dấu Chất đồng vị phóng xạ có thể được theo dấu thông qua các bước phản ứng hóa học hoặc một quy trình kỹ nghệ.

trachea | khí quản Ống khí; ống dẫn không khí vào hệ hô hấp.

trait | tính trạng Đặc tính riêng của một sinh vật có thể truyền cho các thế hệ con cháu thông qua gen.

transfer RNA | ARN vận chuyển Loại ARN trong tế bào chất chuyên chở axit amin đến ribô thể trong quá trình tổng hợp protein.

transform boundary | ranh giới chuyển dạng Ranh giới mảng có hai mảng di chuyển ngược chiều và qua mặt nhau.

transformer | máy biến thế Thiết bị tăng hoặc giảm điện thế, thiết bị này có hai cuộn dây cách điện độc lập và quấn quanh một lõi sắt.

translucent | trong mờ Loại vật liệu tán xạ ánh sáng khi ánh sáng đi xuyên qua.

transparent | trong suốt Loại vật liệu truyền ánh sáng nhưng không tán xạ ánh sáng.

transpiration | sự thoát hơi nước Quá trình làm mất nước qua lá của cây.

transverse wave | sóng ngang Là sóng đẩy chất truyền dẫn theo hướng vuông góc với hướng đi của sóng.

trench | rãnh Hẻm sâu, có vách dốc đứng trên đáy đại dương.

tributary | nhánh Lạch hoặc sông chảy ra con sông lớn hơn.

triple bond | liên kết ba Liên kết hóa học hình thành khi các nguyên tử cùng chia nhau ba cặp điện tử.

tropical zone | vùng nhiệt đới Vùng gần xích đạo có vĩ độ khoảng 23.5 vĩ bắc và 23.5 vĩ nam.

tropism | tính hướng động Đáp ứng của cây hướng tới gần hoặc ra xa một tác nhân kích thích.

troposphere | tầng đối lưu Tầng thấp nhất trong khí quyển của trái đất.

trough | bụng sóng Phần thấp nhất trong sóng ngang.

tsunami | sóng thần Sóng khổng lồ thường gây ra bởi động đất dưới đáy biển.

tundra | đài nguyên Vùng khí hậu cực lạnh và khô, được đặc trưng bởi mùa hè ngắn, mát và mùa đông buốt giá.

U

ultrasound | siêu âm Sóng âm có tần số trên 20,000 Hz.

ultraviolet rays | tia cực tím Sóng điện từ có bước sóng ngắn hơn ánh sáng nhìn thấy được nhưng dài hơn tia X.

umbra | bóng tối sẫm Phần tối nhất của bóng tối.

unconformity | không chỉnh hợp Sự gián đoạn trong địa tầng, chỗ có những lớp đá bị mất đi do bị xói mòn.

understory | tầng dưới tán Lớp cây và dây leo thấp hơn mọc trong bóng che của tầng tán rừng.

unicellular | đơn bào Được cấu tạo của một tế bào đơn.

uniformitarianism | thuyết hiện tại Nguyên lý địa chất nói rằng những quá trình địa chất làm thay đổi mặt đất hôm nay thì giống với những quá trình đã làm thay đổi mặt đất trong quá khứ.

universe | vũ trụ Tất cả không gian và mọi thứ bên trong nó.

unsaturated zone | đới chưa bão hòa Lớp đất đá nằm trên mực nước ngầm mà trong đó có các túi chứa không khí và nước.

upwelling | nước trời Hiện tượng nước lạnh từ nơi sâu trong đại dương di chuyển lên trên do gió gây nên.

urea | chất urê Loại hóa chất có từ sự phân rã protein.

ureter | niệu quản Ống nhỏ dẫn nước tiểu từ thận đến bàng quang.

urethra | niệu đạo Ống nhỏ dẫn nước tiểu từ bàng quang ra ngoài.

urinary bladder | bàng quang Một bộ phận cơ thể có cơ, hình túi, chứa nước tiểu đến khi được thải ra ngoài.

uterus | tử cung Bộ phận cơ rỗng trong hệ sinh sản của giống cái, trứng đã được thụ tinh phát triển trong bộ phận này.

V

vaccination | chích ngừa Quá trình cố tình đưa kháng nguyên vô hại vào cơ thể một người để tạo sự miễn dịch chủ động, còn được gọi là tiêm chủng.

vaccine | thuốc ngừa Một chất dùng để chích ngừa chữa các mầm bệnh đã bị làm yếu hoặc bị giết chết nhưng vẫn có thể kích thích cơ thể tạo ra chất hóa học tiêu diệt mầm bệnh.

vacuole | không bào Bào quan hình túi chứa nước, thức ăn và những vật liệu khác.

vacuum | chân không Nơi không chứa bất cứ vật chất nào.

valence electrons | điện tử hóa trị Những điện tử nằm ở tầng năng lượng cao nhất của một nguyên tử và tham gia vào sự liên kết hóa học.

valley glacier | sông băng thung lũng Sông băng dài và hẹp được hình thành khi tuyết và băng tích tụ trong một thung lũng núi.

valve | van Nắp mô trong tim hoặc tĩnh mạch có chức năng ngăn máu chảy ngược lại.

vaporization | sự bốc hơi Hiện tượng biến đổi trạng thái từ thể lỏng sang thể khí.

variable | biến số Yếu tố có thể biến đổi trong một thí nghiệm.

variation | sự biến đổi Bất cứ sự khác biệt nào giữa các cá thể cùng chung một loài.

vascular tissue | mô mạch Mô vận chuyển bên trong một vài thực vật, mô này được cấu thành bởi các cấu trúc hình dạng ống để vận chuyển nước, thức ăn, và chất khoáng.

vein | mạch (tĩnh mạch) 1. Đường tích đọng chất khoáng trông rất khác với chất đá xung quanh.
2. Mạch máu vận chuyển máu từ các bộ phận cơ thể trở lại tim.

velocity | vận tốc tuyến tính Tốc độ đi theo một hướng định sẵn.

vent | lỗ thông Lỗ thông cho đá nóng chảy và khí phun ra khỏi núi lửa.

ventricle | tâm thất Buồng tim dưới có chức năng bơm máu ra khỏi tim đến phổi hay các bộ phận cơ thể khác.

vertebrae | đốt sống Xương làm thành cột sống của một sinh vật. Trong cơ thể người, đây là một trong 26 xương làm thành cột sống.

vertebrate | động vật có xương sống Các động vật có xương cột sống.

vibration | sự rung Chuyển động lặp lại tới lui hoặc lên xuống.

villi | nhung mao Cấu trúc hình ngón tay nhỏ li ti ở khắp thành bên trong ruột non và cung cấp một diện tích bề mặt lớn cho thức ăn đã được tiêu hóa thẩm qua.

virtual image | ảnh ảo Ảnh cùng chiều với vật, được tạo thành ở nơi mà những tia sáng có vẻ như cùng đi ra từ nơi đó.

virus | virút Hạt li ti, không có sự sống, xâm nhập và nhân bản trong một tế bào đang sống.

viscosity | tính nhớt Sự cản dòng chảy trong chất lỏng.

visible light | ánh sáng thường Bức xạ điện từ có thể thấy được bằng mắt thường.

volcanic neck | họng núi lửa Chỗ đọng đá macma cứng lại trong ống của núi lửa.

voltage | điện thế Sự khác biệt thế năng của mỗi điện tích giữa hai vị trí trong một mạch điện.

volume | thể tích Lượng không gian mà vật chiếm.

voluntary muscle | cơ chủ ý Cơ được điều khiển bởi ý thức.

W

water cycle | chu kỳ của nước Sự chuyển biến không ngừng của nước giữa bầu khí quyển, đại dương, và mặt đất qua sự bốc hơi và ngưng tụ.

water table | mực nước ngầm Trên cùng của đới bão hòa, hoặc độ sâu từ mặt đất đến nước ngầm.

water vascular system | hệ ống nước Một hệ thống các ống đầy nước trong cơ thể của một động vật da gai.

watershed | vùng lưu vực Khu vực cấp nước cho hệ thống sông ngòi.

watt | oát Đơn vị đo công suất khi một jun công được thực hiện trong một giây.

wave | sóng 1. Một sự nhiễu loạn truyền đi năng lượng từ nơi này đến nơi khác. 2. Sự di chuyển năng lượng xuyên qua một thể khối nước.

wave height | chiều cao của sóng Khoảng cách chiều cao từ đỉnh tới bụng sóng.

wavelength | bước sóng Khoảng cách giữa hai phần tương ứng của sóng, chẳng hạn như khoảng cách giữa hai đỉnh.

weathering | sự phong hóa Những quá trình hóa học hay vật lý phân nhỏ đá và những chất khác.

wedge | cái nêm Một máy cơ đơn giản là một mặt phẳng nghiêng di chuyển được.

weight | trọng lực Số đo lực hút tác động lên một vật.

wetland | vùng đất ngập nước Vùng đất ngập một lớp nước nông theo

well | giếng Một lỗ được đào xuống dưới mặt đất để có được một nguồn cung cấp nước.

wheel and axle | bánh lăn và trục Máy cơ đơn giản gồm có hai vòng tròn hoặc khối lăng trụ lăn quanh một trục chung, bánh lăn và trục có bán kính khác nhau.

white blood cell | bạch cầu Tế bào máu chống lại bệnh tật.

white dwarf | sao lùn trắng Lõi nóng, màu trắng xanh của một ngôi sao còn sót lại sau khi các tầng ngoài của nó đã giãn ra và trôi vào không gian.

wind | gió Sự chuyển động ngang của không khí từ nơi có áp suất cao đến nơi có áp suất thấp hơn.

wind-chill factor | yếu tố gió Số đo độ lạnh phối hợp nhiệt độ và tốc độ gió thổi.

windward | phía gió thổi đến Phía sườn núi có mặt ra hướng gió.

work | công Lực tác động lên một vật làm cho vật đó chuyển động.

X

X-rays | X-quang Sóng điện từ có bước sóng ngắn hơn các tia cực tím nhưng dài hơn các tia gamma.

xylem | chất gỗ Mô mạch cho nước và các chất khoáng di chuyển trong một số loại cây.

Z

zygote | hợp tử Trứng được thụ tinh, được cho ra bởi việc kết hợp một tế bào tinh trùng và một tế bào trứng.